

Preventie van alcohol- en andere drugproblemen

Rapport 2007 | monitoring van activiteiten

VAD

Preventie van alcohol- en andere drugproblemen

Rapport 2007 | monitoring van activiteiten

VAD

Colofon

Auteurs
David Möbius, stafmedewerker VAD
Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

Redactie
Mia De Bock, stafmedewerker VAD
Ilse De Maeseneire, stafmedewerker VAD
Marijs Geirnaert, directeur VAD

Layout cover
www.epo.be

Verantwoordelijke uitgever

Frieda Matthys, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
wettelijk depotnummer: D/2008/6030/07

DE DRUGLIJN
078-15-10-20

VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Inhoudsopgave

1. Inleiding

Ondanks het feit dat de nieuwe Gingerversie op stapel staat en vanaf 2009 zijn intrede zal doen, heeft de laatste registratie met de Ginger 9-versie toch nog bijna 5.000 valabele preventieactiviteiten opgeleverd.

De registratie van preventieactiviteiten gebeurt nog steeds aan de hand van zes standaardcategorieën: sector, detailsector, type, doelgroep, activiteit en detailactiviteit. Deze activiteiten worden in de opbouw van Ginger gekoppeld aan een organisatie, suborganisatie en contactpersoon. Aan het eind van de registratieperiode worden de activiteitengegevens geëxporteerd naar VAD. VAD schrijft op basis van de verwerking van de geëxporteerde data het voorliggende monitoringrapport.

Sinds 2005 verschijnt het monitoringrapport in een nieuw formaat. De Gingerevaluatie die in 2004 werd uitgevoerd, had namelijk aangetoond dat het volume van het rapport voor sommigen een drempel was om het rapport (volledig) te lezen. Vandaar de keuze voor een beknopter rapport. In eerste instantie is het aantal tabellen en cijfers in de tekst gereduceerd. Ook de vergelijkingen tussen de registratorgroepen worden weggelaten. Om evoluties te screenen, worden de resultaten van 2007 geplaatst in een tijdskader dat loopt van 2001 tot 2007.

In hoofdstuk 2 wordt het algemene beeld van de Gingermonitoring geschetst: welke alcohol- en drugpreventieactiviteiten vonden waar en met wie plaats? Dat is zowat de kernvraag waaraan het monitoringbeeld wordt opgehangen. Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten per sector en staat stil bij in het oog springende evoluties. Hoofdstuk 4 bevat de synthese van de resultaten uit dit rapport. Naast de algemene bevindingen en de bespreking daarvan wordt een terugkoppeling gemaakt naar de Gingerdoelstellingen en wordt in de glazen bol getuurd om te zien wat de Gingertoekomst brengt.

Alvorens over te gaan tot de bespreking van de Gingerresultaten nog een gemeend woordje van dank aan alle registrators die in 2007 aan de registratie deelnamen. Hun deelname zorgde er mee voor dat dit monitoringrapport verwezenlijkt kon worden. Hopelijk kan VAD ook in de toekomst beroep doen op hun bereidwilligheid om aan Ginger deel te nemen. Zeker nu het programma aan de vooravond van een grote wijziging staat. Mede door de participatie van preventiewerkers in de ontwikkeling van de nieuwe Gingerversie zal het programma nog meer gebruikersvriendelijk en toepasbaar moeten worden.

Veel leesplezier!

2. Algemene resultaten

Aantal geregistreerde preventieactiviteiten

Het registratiejaar 2007 was goed voor in totaal 5071 ingediende activiteiten. In vergelijking met 2006 was dit een terugval van 405 activiteiten. Van het aantal geregistreerde activiteiten bleken, na een foutencontrole, 4985 activiteiten bruikbaar voor analyse. Activiteiten die niet in de verwerking werden opgenomen waren vooral activiteiten die buiten de registratieperiode vielen, activiteiten die foutief verschillende keren werden geregistreerd (per postcode één activiteit in plaats van één activiteit in een cluster van verschillende gemeenten) en activiteiten die niet onder alcohol- en drugpreventie te klasseren zijn (hulpverlening, interne activiteiten, e.d.). De uitvalsgraad ligt met 1,7 % lager dan in 2006, toen de uitval nog rond de drie procent lag, en veel lager dan 2005 (5%).

Aantal deelnemende preventieactoren

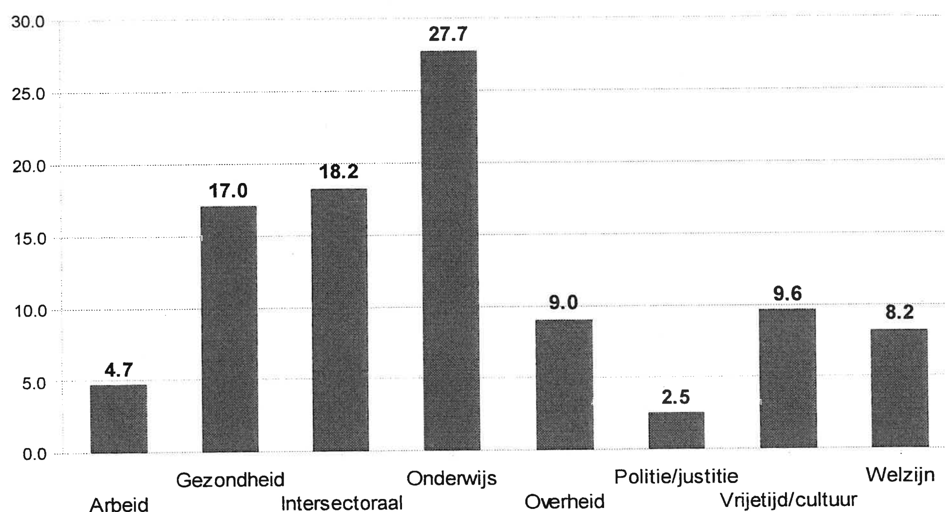
In 2007 namen 59 preventiewerkers aan de Gingerregistratie deel (een lijst met de namen van de deelnemers vind je in bijlage B4). Dat zijn er, onder meer door het wegvallen van enkele CGG-preventiewerkers, 7 minder dan vorig jaar. Met betrekking tot de registrators gebruiken we volgende indeling: 12 lokale preventiewerkers (1250 activiteiten), 32 regionale preventiewerkers[1] (2.907 activiteiten) en 15 Vlaamse preventiewerkers (828 activiteiten). *Lokale preventieactoren* zijn verbonden aan een stad of gemeente of aan een intergemeentelijk initiatief. Meestal gaat het om preventiewerkers die gesubsidieerd worden met federale veiligheidsmiddelen of een vervolg daarop. Toch zijn er ook enkele lokale projecten waarbij het initiatief en de subsidiëring uitgaat van de stad of gemeente zelf. *Regionale preventieactoren* zijn binnen een regionaal gebied actief. Net als vorig registratiejaar was er ook dit jaar een provinciale coördinator (Vlaams-Brabant) die deelnam aan de Gingerregistratie. Voor het overige bestaat de groep regionale registratoren enkel uit preventiewerkers die verbonden zijn aan een centrum voor geestelijke gezondheid (CGG). *Vlaamse preventieactoren* hebben heel Vlaanderen als werkterrein. De meeste registratoren in deze groep zijn medewerkers van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). Voorts nam ook De Sleutel-Preventie deel als Vlaamse registrator.

Een opmerkelijk gegeven is dat het aandeel van de aangebrachte resultaten door de Vlaamse registratoren blijft stijgen van 11,8% en 14,5% in respectievelijk 2005 en 2006 tot 16,6% in 2007. Met betrekking tot het aandeel van lokale registratoren is, na de opvallende stijging van 2005 en de daling van 2006, terug een stijgende trend vast te stellen (van 15,0% in 2006 naar 24,1% in 2007). Ondanks het wegvallen van enkele CGG-preventiewerkers blijft het aandeel van de regionale preventiewerkers in de Gingerregistratie ook dit jaar duidelijk het grootst, hoewel we toch een vrij aanzienlijke daling noteerden van 70,5% naar 58,3%.

---

1 De regionale preventiewerkers worden niet allemaal door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd. In de regionale preventiewerkingen, in regel Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), worden alsmaar meer preventiewerkers uit verschillende subsidiekanalen gepoold.

Verdeling preventieactiviteiten over de sectoren

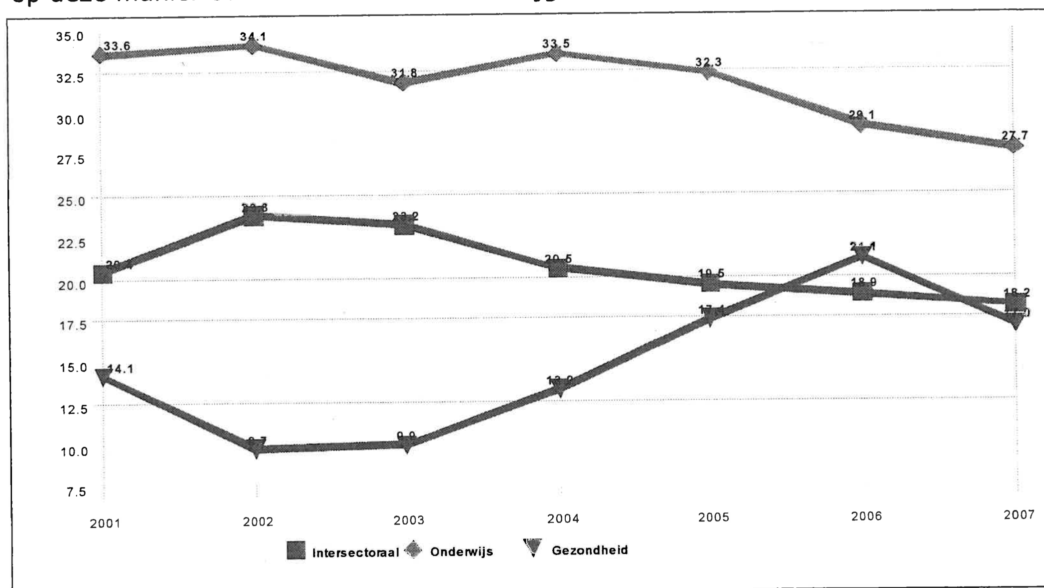

Grafiek 1: aandeel preventieactiviteiten per sector (%)

Volledig in lijn met de vorige edities van de Gingerregistratie was de onderwijssector ook in 2007 de sterkst bereikte sector. In tegenstelling tot het registratiejaar 2006, maar terug volledig conform de hieraan voorafgaande registratiejaren, neemt intersectorale samenwerking[2] terug het stokje over van de gezondheidssector (die een daling kent van ruim vier procentpunten) en eist opnieuw zijn vertrouwde tweede positie op. Verder zien we een kleine stijging van preventieactiviteiten met de overheidssector, een lichte daling in de arbeidssector en een status quo in de welzijnssector. Ondanks het gegeven dat de sector politie en justitie bijna een verdubbeling van het aantal activiteiten kent wordt deze sector nog steeds eerder marginaal betrokken. De sector vrije tijd en cultuur tenslotte kent eveneens een vrij aanzienlijke stijging maar blijft desondanks ook onder de 10%-drempel steken (grafiek 1).

Het bereik van de sectoren: evoluties

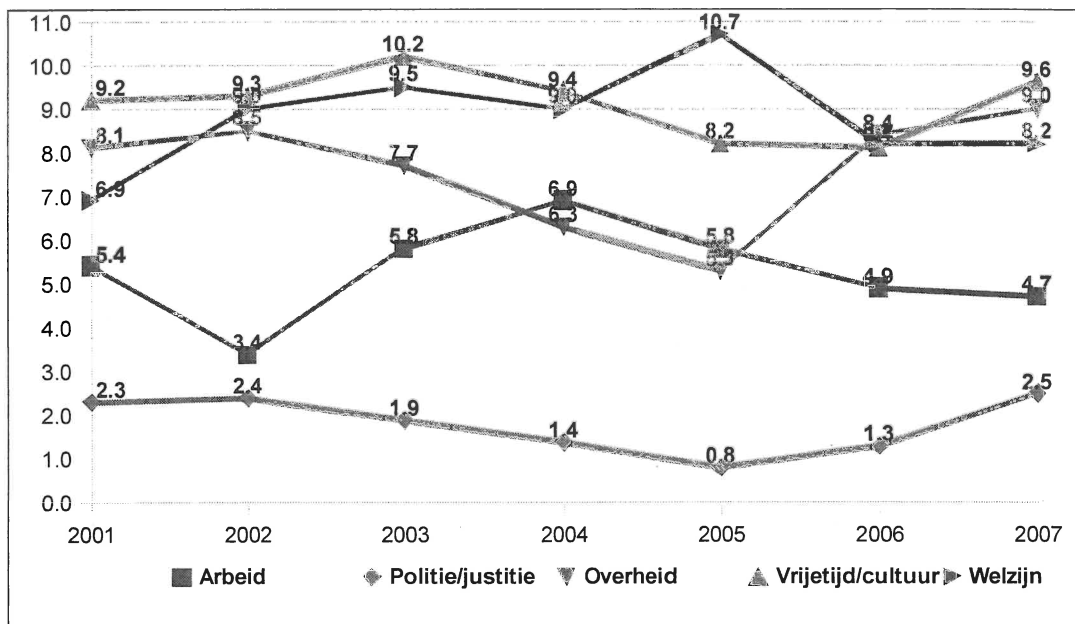
Wegens het grote verschil in aandeel tussen enerzijds de onderwijssector, de gezondheidssector en intersectorale samenwerking, en anderzijds de overige sectoren, splitsen we de grafiek in twee delen om op deze manier een visueel overzicht te krijgen van de evoluties per sector.

Grafiek 2: evoluties in intersectorale samenwerking en het bereiken van de sectoren onderwijs en gezondheid

2 Intersectorale samenwerking duidt op activiteiten waarin meerdere sectoren tegelijk samenwerken.

Grafiek 2 toont dat de onderwijssector over de recentste jaren heen een relatief stabiel aandeel kent. Toch lijkt vanaf 2005 een dalende trend te zijn ingezet. Het aandeel van intersectorale samenwerking en gezondheidssector situeert zich de laatste drie jaren in ongeveer dezelfde grootteorde, alleen neemt intersectorale samenwerking nu weer licht de bovenhand.

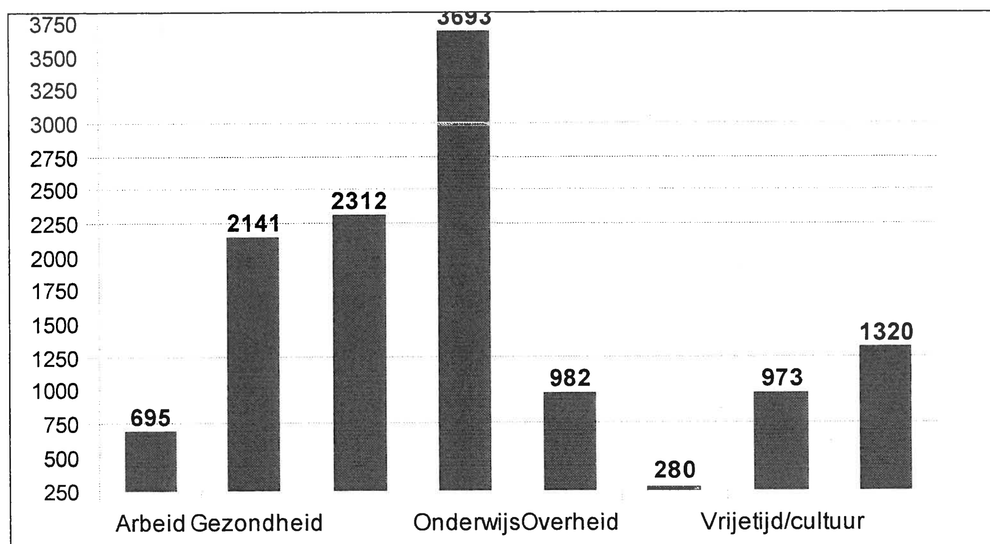

Grafiek 3: evoluties in het bereiken van de sectoren arbeid, politie/justitie, overheid, vrije tijd/cultuur en welzijn

De andere sectoren blijven min op meer op gelijke afstand van de eerste drie sectoren hangen. Drie sectoren liggen met een bereik tussen één op twaalf en één op tien op ongeveer gelijke hoogte. Het gaat hier om de sectoren overheid, vrije tijd/cultuur en welzijn. Zoals grafiek 3 aangeeft blijft deze laatste sector stabiel ten opzichte van vorig jaar. Het aandeel van de sector overheid blijft ook dit jaar stijgen en komt uit op negen procent van alle preventieactiviteiten. De grootste stijging komt dit jaar van de sector vrije tijd/cultuur die voor het eerst sinds 2004 terug een groter aandeel kent als de welzijnssector.
De twee laagst scorende sectoren zijn – net als de voorbije twee jaren – politie/justitie en arbeid. Hoewel het aandeel van de sector politie en justitie blijft stijgen in vergelijking met 2005, en zelfs bijna een verdubbeling kent in vergelijking met 2006, kunnen we nog steeds stellen dat deze sector zeer weinig betrokken wordt. In tegenstelling tot de stijgende trend in de sector politie/justitie (dat zijn hoogste aandeel sinds het begin van de Gingerregistratie haalt) blijft het aandeel van de arbeidssector in preventieactiviteiten verder dalen, al is de daling niet zo sterk als in de afgelopen registratiejaren.

Er dient te worden opgemerkt dat de hier besproken cijfers en evoluties enkel *unisectorale* resultaten betreft. Het gaat hier met andere woorden enkel over de mate waarin één bepaalde sector apart bereikt wordt met preventieactiviteiten. Het gaat immers maar in minder dan één op vijf activiteiten om *intersectorale* samenwerking. Dat betekent dat elke sector proportioneel meer deelneemt aan preventieactiviteiten dan deze unisectorale cijfers aangeven. Een deel van de preventieactiviteiten vindt immers plaats via intersectorale samenwerking. Het totaalbeeld, waarin zowel unisectorale als intersectorale activiteiten in kaart worden gebracht, wordt in hoofdstuk 3 van dit rapport per sector weergegeven.

Tijdsinvestering in de verschillende sectoren

Grafiek 4: totaal aantal uren per sector

Wanneer we de tijdsinvestering per sector bekijken (grafiek 4) zien we dat ook hier de onderwijssector het hoogst scoort. De verhouding tot intersectorale samenwerking en de gezondheidssector is ongeveer gelijk aan die van het aantal activiteiten (zie grafiek 3). Opvallend is dat activiteiten in de arbeidssector gemiddeld gezien het meest tijdsintensief zijn, gevolgd door de onderwijssector. Het feit dat er in deze sectoren veel vormingsactiviteiten plaatsvinden is daar niet vreemd aan. In regel nemen vormingsactiviteiten immers meer tijd in beslag dan overlegactiviteiten of dan consult en advies. In de vrijetijds- en cultuursector duren de activiteiten over het algemeen het minst lang.

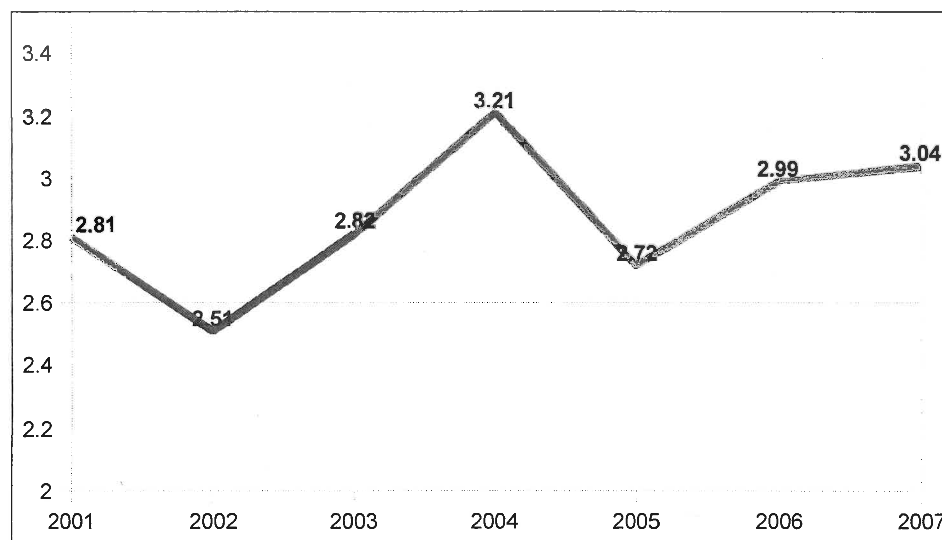
3. Resultaten per sector

3.1. Intersectorale samenwerking

totaal		
906 activiteiten	2312,3 uur	Gemiddeld 2 uur en 33 minuten
vorming		
109 activiteiten	385,7 uur	Gemiddeld 3 uur en 32 minuten
overleg		
743 activiteiten	1857,5 uur	Gemiddeld 2 uur en 31 minuten
consult/advies		
54 activiteiten	69,1 uur	Gemiddeld 1 uur en 17 minuten

Gemiddeld aantal participerende sectoren per activiteit

Uit grafiek 2 (pagina 3) blijkt duidelijk dat het aandeel van intersectorale samenwerking sinds 2002 blijvend is achteruitgegaan. Net zoals tussen de registratiejaren 2002 en 2004 wordt deze achteruitgang sinds 2006 evenwel gecompenseerd door een stijging van het gemiddeld aantal sectoren dat aan intersectorale samenwerkingsactiviteiten deelneemt. In 2007 namen gemiddeld 3.04 sectoren deel aan intersectorale activiteiten, wat een stijging is in vergelijking met de twee voorgaande registratiejaren maar nog steeds minder dan in het piekjaar 2004 (grafiek 5).

Grafiek 5: evolutie in het gemiddeld aantal deelnemende sectoren per activiteit (2001-2007)

Deelname van sectoren aan intersectorale samenwerking

Dat niet alle sectoren even sterk deelnemen aan intersectorale samenwerking geeft Tabel 1 weer. Deze tabel geeft een overzicht van het aantal intersectorale samenwerkingsactiviteiten waaraan elke sector deelnam in 2007. De mate waarin elke sector deelnam aan intersectorale samenwerkingsactiviteiten wordt hier weergegeven onder de hoofding participatiegraad.

	Aantal activiteiten	Participatiegraad (%)
Overheid	573	63,2%
Gezondheid	540	59,6%
Welzijn	510	56,3%
Politie/justitie	377	41,6%
Onderwijs	324	35,8%
Vrije tijd en cultuur	229	25,3%
Algemene bevolking	147	16,2%
Arbeid	25	2,8%
Andere	25	2,8%

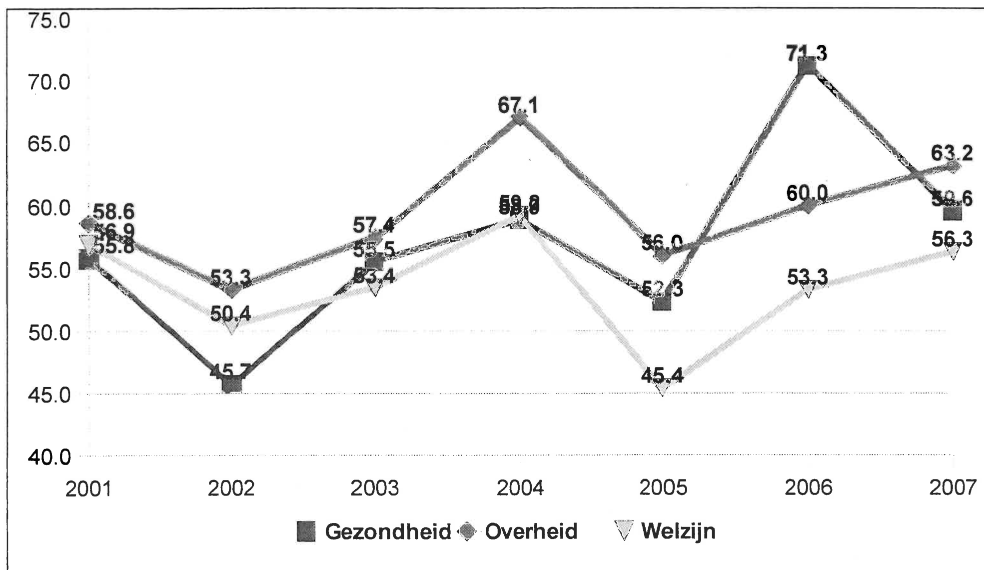
Tabel 1: aantal en aandeel activiteiten in intersectorale samenwerking per sector

Drie sectoren nemen deel aan meer dan de helft van alle activiteiten in het kader van intersectorale samenwerking: overheid, gezondheid en welzijn. In vergelijking met vorig registratiejaar valt vooral de wissel van de wacht aan de top van het lijstje op: de overheidssector heeft hier immers de gezondheidssector verdrongen. Dit ligt niet zozeer aan het stijgende aandeel van de overheidssector (+ 3,2%) maar eerder aan een terugval van maar liefst 11,7 % die te noteren valt in de samenwerkingsactiviteiten van en met de gezondheidssector. De reden hiervan ligt bij het wegvallen uit de Gingerregistratie 2007 van enkele CGG-preventiewerkers. De overige sectoren blijven ongeveer status quo in vergelijking met het vorige registratiejaar wat betreft hun deelname aan intersectorale samenwerking. De arbeidssector participeert aan minder dan drie procent van deze activiteiten. Verder dient de algemene bevolking nog vermeld te worden. Dit vormt geen sector op zich, maar wordt desondanks toch onder intersectorale samenwerking vermeld. Ongeveer één zesde van de intersectorale activiteiten vindt plaats met de algemene bevolking.

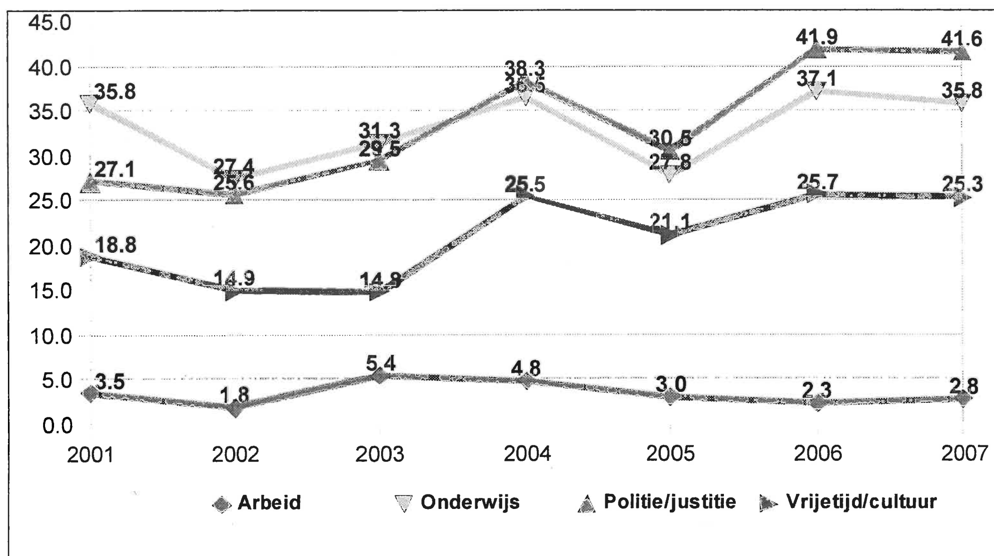
Wissel aan de top, verhoudingen tussen andere sectoren blijven stabiel

Net zoals de afgelopen jaren wijzen de registratiecijfers van 2007 drie sectoren aan die op het gebied van participatie aan intersectorale samenwerking boven de anderen uitsteken: overheid, gezondheid en welzijn. Dit wordt geïllustreerd door de grafieken 6 en 7. Grafiek 6 geeft een beeld van de evolutie in de participatiegraad voor deze drie topsectoren. Opvallend is dat ze elkaar tussen 2001 en 2006 goed volgden: als één sector meer of minder intensief aan intersectorale samenwerking deelnam, gold dit in regel ook voor de andere. Het registratiejaar 2007 maakt hier evenwel een uitzondering op: de sectoren welzijn en overheid stijgen beiden met ongeveer 3% maar de gezondheidssector kent, na de spectaculaire stijging van 2006, een terugval van om en bij de twaalf procent waardoor deze sector de koppositie inzake intersectorale samenwerking moet afstaan aan de overheidssector.

In grafiek 7 worden de verhoudingen tussen de minder intersectoraal georiënteerde sectoren (arbeid, onderwijs, vrije tijd/cultuur en politie en justitie) weergegeven. Wanneer we deze sectoren van iets naderbij bekijken zien we min of meer gelijklopende golfbewegingen. Ook ten opzichte van het registratiejaar 2006 blijven deze sectoren ongeveer op hetzelfde niveau (met een maximale afwijking van 1,3%) wat betreft intersectorale samenwerking.

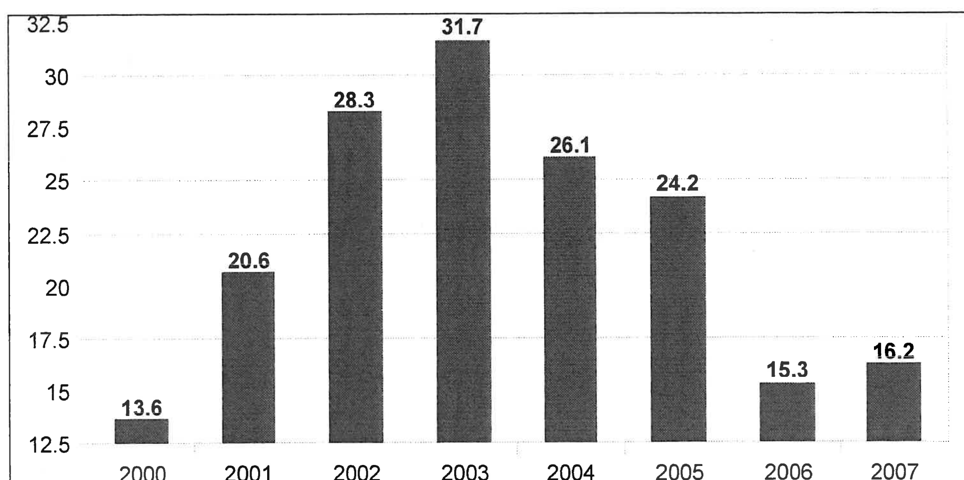
Grafiek 6: evolutie in participatiegraad 2001-2007 (gezondheid, overheid, welzijn)

Grafiek 7: evolutie in participatiegraad 2001-2007 (overige sectoren)

De algemene bevolking: nog steeds de vreemde vogel onder de sectoren

Naast de genoemde sectoren is er ook nog de algemene bevolking. Deze categorie wordt in Ginger 9 nog bij intersectorale samenwerking geplaatst (in de nieuwe versie wordt het een aparte 'sector'). De algemene bevolking werd tussen 2000 en 2003 alsmaar meer bereikt via preventieactiviteiten. Nadien zette zich een neerwaartse trend in. Als we de proportionele aanwezigheid van de algemene bevolking bekijken (grafiek 8), zien we een aanhoudende stijging tot 2003 om dan naar een lager aandeel terug te vallen. In 2007 steeg het aandeel van de algemene bevolking weer licht maar blijft opvallend lager dan in de periode 2001-2005.

Grafiek 8: evolutie in participatiegraad van de algemene bevolking 2000-2007

Intersectorale samenwerking: (nog) meer dan ooit een aangelegenheid voor intermediairen
De participatiegraad van intermediairen aan intersectorale samenwerking blijft jaar na jaar stijgen: in 2007 namen ze deel aan ruim 65% van alle intersectorale activiteiten. De deelname van het bestuursniveau aan intersectorale activiteiten bleef ongeveer stabiel in vergelijking met de voorgaande registratiejaren en komt nog steeds uit op een deelname aan ongeveer één op vier activiteiten. Wanneer het daarentegen gaat om louter werken met preventiewerkers[3] zien we dat deze steeds minder vertegenwoordigd te zijn bij intersectorale samenwerking: sinds 2004 neemt hun aandeel gestaag af tot een participatiegraad van 17% in 2007. Ook cliëntsystemen nemen steeds minder deel aan intersectorale samenwerking: in 2007 waren zij nog betrokken bij minder dan 1 activiteit op 12, wat gelijkstaat aan een achteruitgang van bijna 15% in de laatste vier registratiejaren.

Overleg blijft de hoofdactiviteit
Overleg heeft bij intersectorale samenwerking duidelijk de bovenhand en blijft nog steeds groeien. In 2007 had maar liefst tweeëntachtig procent van de activiteiten te maken met een of andere vorm van overleg. Ongeveer de helft van deze overlegactiviteiten gaan over uitwisseling en afstemming. Bijna één op de vier overlegactiviteiten krijgt vorm door werkgroepparticipatie. Verder treden voorbereiding, projectbegeleiding en concept- of materiaalontwikkeling met ongeveer één op acht activiteiten ook nog duidelijk op de voorgrond. Andere detailactiviteiten, zoals bijvoorbeeld voorbereiding (12%) en evaluatie (3,5%), komen minder aan bod[4].

Waar het geven van vorming binnen intersectorale samenwerkingsactiviteiten in 2006 een stevige achteruitgang kende blijft het aandeel van deze activiteit dit jaar min of meer stabiel met een bijdrage van één op acht. Ruim de helft van deze vormingsactiviteiten gaan over informatieoverdracht en een kwart over attitude en informatie. De andere detailactiviteiten (vaardigheden training, follow-up en voorbereiding) komen merkelijk minder voor.

Consult en advies kent, na de enorme terugval in 2006, opnieuw een kleine stijging wat betreft intersectorale samenwerking: waar in 2006 slechts één op de twintig activiteiten betrekking had op consult en advies, is dit in 2007 terug in één op de zestien activiteiten het geval. Adviesgesprekken leiden hier de dans (36,4%), gevolgd door intervisie (23,6%) en consulting (16%). De overige activiteiten worden voornamelijk ingevuld door supervisie en consultatie.

Ook met doelgroepen blijft overleg onontbeerlijk
Met de doelgroep bestuursniveau vinden in het kader van intersectorale samenwerking bijna uitsluitend overlegactiviteiten plaats. De focus ligt dan vooral op uitwisseling en afstemming. Ook bij intermediairen

3 Wat als doelgroep "intermediair" wordt omschreven, kan ook preventiewerkers omvatten. Het is namelijk zo dat de categorie "preventiewerkers" enkel wordt gekozen als er uitsluitend professionele preventiewerkers deelnemen. Van zodra naast preventiewerkers ook andere categorieën (bv. bestuursniveau) deelnemen, worden de preventiewerkers herbenoemd als "intermediairen".

4 Een indeling van de detailactiviteiten, met een korte omschrijving erbij, is te vinden in bijlage B2.

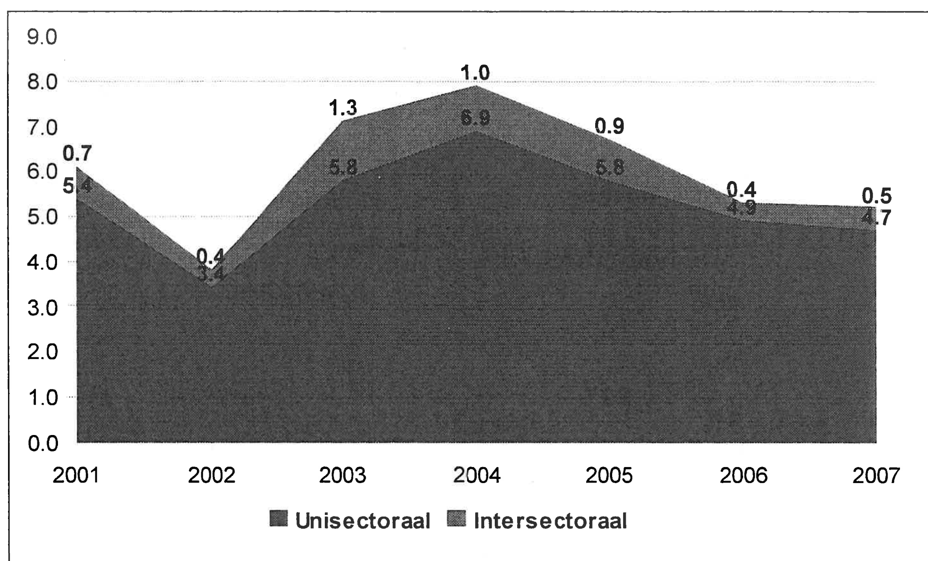
en - in iets mindere mate - preventiewerkers ligt het accent duidelijk op overleg (vnl. werkgroepparticipatie en uitwisseling en afstemming), maar ook vorming (bij intermediairen vnl. attitude en informatie, bij preventiewerkers eerder uitwisseling, afstemming en concept-/materiaalontwikkeling) komt hier ruimschoots aan bod. Naar cliëntsystemen toe daarentegen, voornamelijk doelend op de algemene bevolking, neemt overleg een veel kleinere plaats in. Hier ligt de nadruk voornamelijk op consult en advies (vnl. adviesgesprekken), hoewel ook vorming (vnl. informatieoverdracht en attitude/informatie) hier een niet onbelangrijke rol opeist.

3.2. Arbeid

totaal		
232 activiteiten	695,3 uur	Gemiddeld 3 uur en 0 minuten
vorming		
116 activiteiten	520,3 uur	Gemiddeld 4 uur en 29 minuten
overleg		
87 activiteiten	147,0 uur	Gemiddeld 1 uur en 41 minuten
consult/advies		
29 activiteiten	27,9 uur	Gemiddeld 57 minuten

Arbeidssector: bijna alles via unisectorale weg

In 2007 neemt de arbeidssector deel aan 5,2% van alle geregistreerde preventieactiviteiten: 4,7% binnen de sector zelf en 0,5% via intersectorale samenwerking. Deze cijfers tonen aan dat de arbeidssector zo goed als volledig wordt bereikt via de unisectorale weg en dat er slechts sporadisch aan intersectorale samenwerking wordt deelgenomen. Grafiek 9, waarin de evolutie over de jaren heen wordt geschetst, demonstreert dat dit geen nieuw fenomeen is.

Grafiek 9: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de arbeidssector

De private arbeidsorganisaties blijven het sterkst vertegenwoordigd

De preventieactiviteiten in de arbeidssector werden tot 2003 vrij mooi verdeeld tussen de private en de overheidsorganisaties. Sinds het registratiejaar 2004 is er een kentering aan de gang. Immers, de vier laatste registratiejaren zien we dat de balans overhelt naar de private sector. Ondanks een lichte daling vindt in 2007 ruim 57% van de activiteiten plaats in privé-arbeidsorganisaties, terwijl ongeveer 30% van alle preventieactiviteiten uitgaat naar overheidsorganisaties. In de private sector gaat er in 2007, in tegenstelling tot de voorgaande registratiejaren, opnieuw meer aandacht naar de profit (26,7%) dan naar de social profit (21,1%).
Verder vindt één op de acht activiteiten met meerdere detailsectoren plaats, waarbij het aandeel van overheid, profit en social profit ongeveer even groot is.

Intermediairen als voornaamste doelgroep, het bestuursniveau wint aan invloed

Aan bijna zeven op de tien preventieactiviteiten in de arbeidssector nemen intermediairen deel. Ondanks een daling van hun aandeel met ongeveer 10% zijn ze hiermee nog steeds veruit de voornaamste doelgroep in de arbeidssector. Opvallend is wel de stijgende deelname van het bestuursniveau: van een deelname aan één op de tien activiteiten in 2006 nemen ze in 2007 deel aan bijna 30% van de activiteiten.

Vormingen als belangrijkste activiteit, steeds minder consult en advies
Waar in 2004 nog een evenwicht werd vastgesteld tussen de drie soorten preventieactiviteiten, is dit sinds 2006 helemaal anders. Overleg kwam toen het vaakst voor, op de voet gevolgd door vorming en met ruime voorsprong op consult en advies. In 2007 neemt vorming het over als belangrijkste activiteit: iets meer dan de helft van de activiteit in de arbeidssector zijn gerelateerd aan vormingsactiviteiten. Attitude en informatie vormt de hoofdmoot in deze vormingen, al komen ook vaardigheidstraining en informatieoverdracht redelijk goed uit de verf.

Overleg volgt op niet al te grote afstand van vorming en maakt bijna één vierde uit van alle preventieactiviteiten in de arbeidssector. Projectbegeleiding, werkgroep participatie en uitwisseling en afstemming worden hier als detailactiviteit het vaakst gescoord. De andere detailactiviteiten komen minder sterk tot uiting.

Welke activiteit met wie?
Overleg is vooral gericht op het bestuursniveau en intermediairen. Op bestuursniveau gaat het inhoudelijk vooral om projectbegeleiding en uitwisseling/afstemming. De overlegactiviteiten met intermediairen zijn vooral gefocust op participatie aan werkgroepen en in mindere mate op voorbereiding, uitwisseling en afstemming, projectbegeleiding en concept-/materiaalontwikkeling.

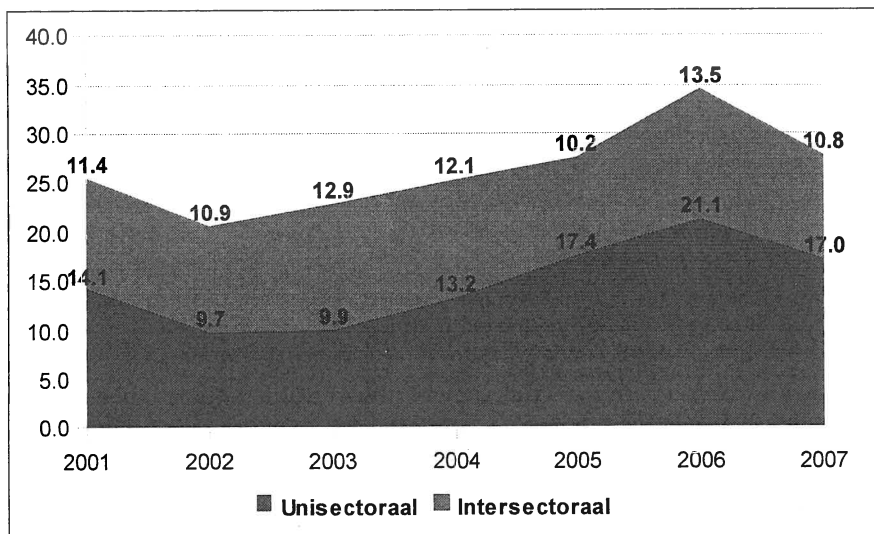
Vorming is zo goed als volledig naar intermediairen gericht, waarbij vooral werken rond attitude en informatie aan de orde is. Informatieoverdracht en voorbereiding komen ook nog vrij ruim aan bod maar in verhouding met attitude en informatie is hun aandeel eerder beperkt.

3.3. Gezondheid

totaal		
846 activiteiten	2141,0 uur	Gemiddeld 2 uur en 32 minuten
vorming		
144 activiteiten	418,2 uur	Gemiddeld 2 uur en 54 minuten
overleg		
622 activiteiten	1552,3 uur	Gemiddeld 2 uur en 30 minuten
consult/advies		
80 activiteiten	170,5 uur	Gemiddeld 2 uur en 8 minuten

De gezondheidssector: dalende participatie

De gezondheidssector neemt in 2007 deel aan 27,8% van alle geregistreerde preventieactiviteiten: 17,0% binnen de eigen sector en 10,8% via intersectorale samenwerking. Zoals in hoofdstuk 3.1 al beschreven werd, was de sector gezondheid in 2006 nog de belangrijkste betrokkene in intersectorale samenwerking. Dat is in 2007 evenwel niet meer het geval: de sector overheid heeft de gezondheidssector opnieuw ingehaald. Het aanzienlijke aandeel van de gezondheidssector aan intersectorale samenwerking verhoogt uiteraard ook het sectorale aandeel in het totale aantal preventieactiviteiten. Toch is er over de vijf laatste jaren heen een grondige verschuiving merkbaar in de verhouding tussen intersectorale en unisectorale activiteiten (grafiek 10). Waar de intersectorale activiteiten in 2003 nog duidelijk de bovenhand hadden en in 2004 er quasi een evenwicht optrad, toont het beeld sinds 2005 dat unisectorale activiteiten, direct met vertegenwoordigers uit de gezondheidssector dus, veel belangrijker zijn geworden. Dit alles maakte dat de gezondheidssector in 2006 haar hoogste punt bereikte sinds de start van de Gingerregistratie. In 2007 heeft de sector dit niet kunnen evenaren en komt met een participatiegraad van bijna 28% terug min of meer op het niveau van twee jaar geleden.

Grafiek 10: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de gezondheidssector

De Centra Geestelijke Gezondheidszorg blijven de hoofdrol spelen

Zoals uit tabel 2 blijkt, zijn de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) als vanouds veruit de meest betrokken detailsector in preventieactiviteiten binnen de gezondheidssector. In 2007 vindt bijna drie op vijf preventieactiviteiten in de gezondheidssector plaats met een CGG. Ondanks een verlies van ongeveer dertien procentpunten ten opzichte van vorig registratiejaar blijven zij toch de voornaamste samenwerkingspartner voor de andere actoren in de alcohol- en drugpreventie.

Detailsector	2005	2006	2007
Centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG)	64,7%	70,4%	57,2%
Diensten voor gezins- en bejaardenhulp (DGBH)	1,1%	0,8%	0,4%
Huisartsen	4,7%	2,8%	4,4%
Koepels	13,6%	11,1%	13,7%
LOGO	3,3%	3,8%	3,5%
Medisch-sociale opvangcentra (MSOC)	1,6%	3,9%	2,4%
Psychiatrische afdelingen algemene ziekenhuizen (PAAZ)	3,8%	3,9%	3,8%
Psychiatrische ziekenhuizen (PZ)	3,0%	4,1%	5,8%
Straathoekwerk	0,0%	0,3%	0.6%
Drughulpverlening (TG, CIC, dagcentra)	2,2%	2,0%	1,4%
Zelfhulporganisaties	1,0%	1,2%	0,9%
Andere	12,5%	11,9%	11,9%

Tabel 2: participatiegraad detailsectoren in de gezondheidssector 2005, 2006 en 2007

Op ruime afstand van de CGG's volgen de koepels in de gezondheidssector, met VAD als meest gesolliciteerde koepelorganisatie, als tweede belangrijkste detailsector. Op de psychiatrische ziekenhuizen (5,8%) na blijven alle andere detailsectoren onder de 5%-grens steken. Wel zien we dat het aandeel van de huisartsen opnieuw iets is toegenomen in vergelijking met 2006 en hierdoor bijna terug op het niveau van 2005 komt. De Medisch-Sociale Opvangcentra zien hun aandeel dan weer relatief fors dalen. De andere detailsectoren in de gezondheidszorg zien dat hun aandeel in de preventieactiviteiten vrij stabiel blijft.

Preventiewerkers spelen een prominente rol

De gezondheidssector onderscheidt zich van de andere sectoren op het vlak van doelgroepen. Waar in de meeste andere sectoren het merendeel van de activiteiten uitgaat naar intermediairen, is dat in de gezondheidssector enigszins anders. Hier steekt een andere doelgroep er bovenuit: de preventiewerkers. Ongeveer vier op de tien preventieactiviteiten gaan uit naar deze doelgroep. Intermediairen en het bestuursniveau worden in ongeveer een kwart van de activiteiten in de gezondheidssector bereikt. Vooral voor wat betreft het bestuursniveau is dit een aanzienlijke stijging in vergelijking met het vorige registratiejaar. Het aandeel van de cliëntsystemen tenslotte is in 2007 met ongeveer vijf procentpunten gedaald en komt uit op 13,6%.

Overleg domineert de gezondheidssector; consult en advies terug naar af

De gezondheidssector is nog steeds de meest overleggeoriënteerde sector uit de Gingerregistratie. In 2007 waren maar liefst driekwart van alle activiteiten in deze sector gericht op overleg. Tweederde van deze activiteiten omvatten uitwisseling en afstemming. Een detailactiviteit die in 2007 duidelijk beter scoort dan in de voorgaande registratiejaren is voorbereiding: bijna 30% van de activiteiten zijn voorbereidingsactiviteiten. Verder komen concept- en materiaalontwikkeling, evaluatie en projectbegeleiding nog naar voren als detailactiviteiten gelinkt aan overleg.

Eén op de zes activiteiten is een vormingsactiviteit. Drie vijfde van deze vormingsactiviteiten zijn georiënteerd op attitude en informatie. De rest van het rijtje vormingsactiviteiten in de gezondheidssector wordt volgemaakt door - in volgorde van belangrijkheid - informatieoverdracht, vaardigheidstraining en voorbereiding en follow-up.

Waar het aandeel van de consult- en adviesactiviteiten de laatste jaren nog in een duidelijk stijgende lijn zat wordt hun aandeel in 2007 gehalveerd en komt terug onder de 10%-grens uit. De detailactiviteiten

die nog het best scoren zijn consultatie en intervisie.

Iedereen vindt zijn gading

Al zakt hun aandeel in 2007 met vijf procent, overleg blijft in de eerste plaats naar preventiewerkers uitgaan. In 45% van de overlegactiviteiten in de gezondheidssector zijn enkel preventiewerkers betrokken. Uitwisseling en afstemming vormen daarin veruit de meest voorkomende detailactiviteit. Maar ook voorbereiding, evaluatie, werkgroepparticipatie en concept- en materiaalontwikkeling komen vaker dan andere detailsectoren voor. Het bestuursniveau neemt de tweede plaats in de rangschikking van hoogst genoteerde doelgroepen deelnemend aan overlegactiviteiten in de gezondheidssector over van de intermediairen: 27% van de overlegactiviteiten met intermediairen zijn met het bestuursniveau tegenover 24% met intermediairen. Bij zowel het bestuursniveau als intermediairen gaat de aandacht voornamelijk naar uitwisseling en afstemming.

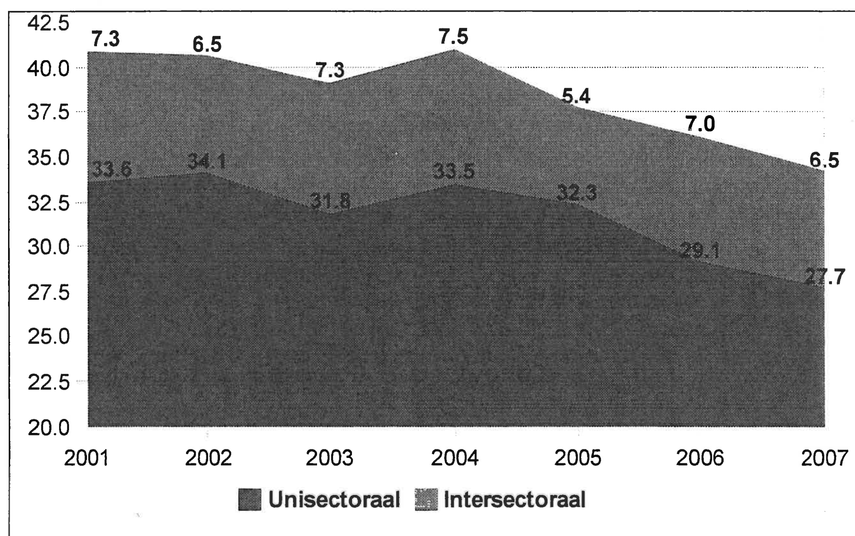
Vormingsactiviteiten zijn, net als in 2006, in de eerste plaats gericht naar intermediairen en cliëntsystemen. Voor zowel cliëntsystemen als intermediairen ligt de focus het sterkst op attitude en informatie. Bij intermediairen neemt verder ook informatieoverdracht een belangrijke plaats in.

Consult- en adviesactiviteiten bereiken in hoofdzaak cliëntsystemen waarbij het bijna uitsluitend om de detailactiviteit consultatie gaat. Ook intermediairen (vnl. intervisie) komen ruim aan bod in de consult- en adviesactiviteiten. Preventiewerkers en het bestuursniveau worden hier heel wat minder bereikt.

3.4. Onderwijs

totaal		
1.382 activiteiten	3.693,3 uur	Gemiddeld 2 uur en 40 minuten
vorming		
663 activiteiten	2.310,0 uur	Gemiddeld 3 uur en 29 minuten
overleg		
592 activiteiten	1.163,2 uur	Gemiddeld 1 uur en 58 minuten
consult/advies		
127 activiteiten	220,1 uur	Gemiddeld 1 uur en 44 minuten

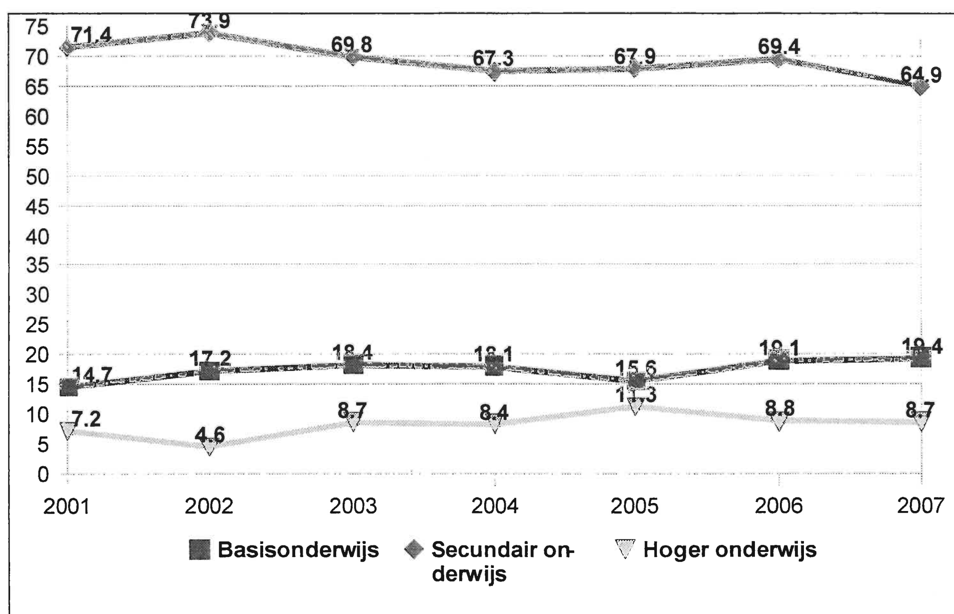
Preventie in het onderwijs afbouwend?
Het aandeel van preventieactiviteiten in de onderwijssector verkeert in een continue daling: sinds 2004 daalt hun aandeel stelselmatig. De onderwijssector was vorig jaar nog maar vertegenwoordigd in 34,2% van alle drugs- en alcoholpreventieactiviteiten (27,7% via unisectorale samenwerking en 6,5% via intersectorale samenwerking). Sinds het begin van de Gingerregistratie in 1999 is dit percentage het laagste dat werd opgemeten.

Grafiek 11: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de onderwijssector

Intersectorale samenwerking komt dan wel niet veel voor, binnen de onderwijssector heeft wel vrij veel supralokaal overleg plaats, bijvoorbeeld in de vorm van interscholenoverleg of binnen een scholengroep. Dat wordt dan als een activiteit in de onderwijssector (unisectorale samenwerking) geregistreerd en niet als intersectorale samenwerking.

Het basisonderwijs herleeft, het hoger onderwijs valt terug
Wat betreft de drie grootste detailsectoren in de onderwijssector (secundair onderwijs, basisonderwijs en hoger onderwijs) blijft de hiërarchie intact. Het secundair onderwijs kent ook in 2007 een lichte achteruitgang en bereikt hierdoor zijn laagste quotering (64,9%) sinds 1999. Desondanks blijft het secondair onderwijs veruit de meest bereikte detailsector. Het basisonderwijs kan zich na de vrij forse winst van 2006 handhaven, en zelfs nog een beetje groeien zodat de 20%-grens steeds dichterbij komt. Het aandeel van het hoger onderwijs blijft stabiel op iets minder dan 9% wat bewijst dat het registratiejaar 2005 een uitschieter (11,3%) was.

Grafiek 12: evolutie in het aandeel van drie grote detailsectoren in de onderwijssector (2001-2007)

Grafiek 12 toont dat het secundair onderwijs steeds met afstand de belangrijkste detailsector was. Toch is er sinds 2002 een daling vast te stellen: terwijl tot 2002 meer dan zeven op de tien activiteiten in het secundair onderwijs plaatsvonden, is dat gedaald tot minder dan twee derde. Het basisonderwijs kende op 2001 na een zeer grote stabiliteit, maar ziet zijn participatiegraad recent toch weer stijgen. De detailsector waar het sterkst een evolutielijn in te trekken is, is het hoger onderwijs. Tussen 2002 en 2005 is het aandeel duidelijk gestegen. In 2005 kwam de participatiegraad van het hoger onderwijs zelfs in de buurt van die van het basisonderwijs. De groei van het basisonderwijs en de daling van het hoger onderwijs in 2006 maken evenwel dat de verschillen tussen beide terug groter worden en blijven.

Detailsectoren onder de loep

In het secundair onderwijs komt elke onderwijsvorm goed tot zijn recht. Ondanks het gegeven dat het ASO de laatste jaren met ruim vijftien procent is achteruitgegaan blijft het de onderwijsvorm uit het secundair onderwijs die het meest aan alcohol- en drugpreventieactiviteiten deelneemt, met name in vier op de tien activiteiten. TSO neemt aan iets meer dan drie op de tien van de preventieactiviteiten in het onderwijs deel, voor BSO is het aandeel ongeveer even groot. Binnen het secundair onderwijs betekent dit dat het ASO aan 62% van de preventieactiviteiten deelneemt, het TSO aan 50% en het BSO aan 46%. De kleine onderwijsvormen in het secundair kennen jaar na jaar een stijging maar behouden desondanks een merkelijk lagere participatiegraad. Toch worden deze risicogroepen -in verhouding tot hun aandeel leerlingen binnen de leerlingenpopulatie in het Vlaams onderwijs- proportioneel sterker bereikt. Zo is het deeltijds beroepssecundair onderwijs in ruim één op de vijf activiteiten in secundair onderwijs betrokken partij en het KSO in bijna één op de zes activiteiten.

In het basisonderwijs gaan veruit de meeste activiteiten uit naar het lager onderwijs (11 procent van het totaal aantal preventieactiviteiten binnen de onderwijssector). Het kleuteronderwijs en het buitengewoon lager onderwijs (BLO) worden slechts zeer sporadisch bereikt.

In het hoger onderwijs is de aandacht iets evenrediger verdeeld tussen de detailsectoren. Toch is duidelijk dat het hoger niet-universitair onderwijs een hogere participatiegraad heeft dan de andere detailsectoren: het hoger niet-universitair onderwijs neemt deel aan 57% van de preventieactiviteiten terwijl het universitaire (40%) en vooral het post-universitair onderwijs (4%) aanzienlijk minder participeren.

Cliëntsystemen blijven betrokken partij

Net als in de meeste sectoren kunnen ook in de sector onderwijs de intermediairen als voornaamste doelgroep naar voren worden geschoven. Zij nemen aan ruim zes op de tien preventieactiviteiten in de onderwijssector deel. Een andere doelgroep die opvallend vaak bereikt wordt, zijn de cliëntsystemen.

Cliëntsystemen nemen aan ruim drie op de tien activiteiten deel, wat een veel hoger aandeel is dan in de meeste andere sectoren. Het gaat hier vooral om leerlingen, maar ook om ouders. Het aandeel van het bestuursniveau stijgt in 2007 relatief sterk maar nog steeds wordt deze doelgroep - met een participatiegraad van 11% - slechts beperkt bereikt. Dit cijfer dient evenwel aangevuld te worden met het gegeven dat het bestuursniveau ruim vertegenwoordigd is in de vele werkgroepen die in de onderwijssector georganiseerd worden.

Preventieactiviteiten in het onderwijs: bijna uitsluitend vorming en overleg

Met elk een aandeel van bijna de helft verdelen overleg en vorming – net als in het registratiejaar 2006 – de preventieactiviteiten netjes onder elkaar en nemen zo de hoofdmoot van alle preventieactiviteiten in de onderwijssector voor hun rekening. Samen zijn ze met andere woorden goed voor ongeveer negen op de tien preventieactiviteiten rond alcohol en/of andere drugs binnen deze sector. In meer dan de helft van de vormingsactiviteiten wordt gewerkt rond attitude en informatie. Informatieoverdracht komt in ongeveer één op drie preventieactiviteiten aan bod. Ook vaardigheidstraining scoort hier met een aandeel van zeventien procent bovengemiddeld.

Bij overlegactiviteiten in de onderwijssector komt een bredere waaier aan detailactiviteiten goed uit de verf. Werkgroepparticipatie en uitwisseling en afstemming scoren met een participatiegraad van respectievelijk 34% en 29% het hoogst. Voorbereiding, projectbegeleiding, introductie en concept- en materiaalontwikkeling komen ook duidelijk aan bod. Evaluatie kent dan weer een terugval en komt slechts in drie procent van de overlegactiviteiten aan bod.

Consult- en adviesactiviteiten rond preventie komen slechts sporadisch voor in de onderwijssector (minder dan één op de tien activiteiten). Deze activiteiten omvatten voornamelijk adviesgesprekken en consulting.

Werkgroepen met intermediairen winnen aan belang

Vormingsactiviteiten in de onderwijssector zijn vrijwel uitsluitend gericht naar twee doelgroepen, met name cliëntsystemen en intermediairen. Voor beide doelgroepen ligt de klemtoon op werken rond attitude en informatie. Informatieoverdracht komt ook vrij frequent voor. Met betrekking tot intermediairen nemen ook voorbereiding en vaardigheidstraining een ruim aandeel van de vormingsactiviteiten in beslag.

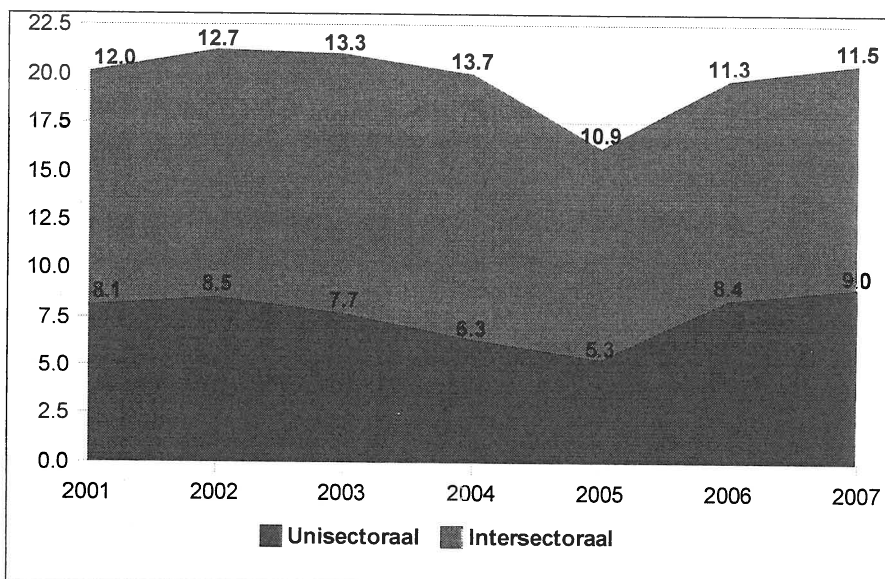
Overleg is duidelijk een zaak voor intermediairen. Zij vormen in ruim drie vierde van de overlegactiviteiten in de onderwijssector de doelgroep. Deze doelgroep krijgt naar gewoonte het hele palet aan overlegvormen voorgeschoteld: uitwisseling en afstemming, voorbereiding, projectbegeleiding, introductie, kennismaking en concept- en materiaalontwikkeling... het komt allemaal ongeveer even sterk aan bod. Participatie aan werkgroepen blijkt hier evenwel meer en meer aan belang te winnen: meer dan één derde van de overlegactiviteiten vinden in werkgroepen plaats.

Consult en advies is in de onderwijssector bijna uitsluitend een zaak voor intermediairen (vnl. consulting en adviesgesprekken) en cliëntsystemen (vnl. adviesgesprekken).

3.5. Overheid

totaal		
447 activiteiten	981,6 uur	Gemiddeld 2 uur en 12 minuten
vorming		
38 activiteiten	123,0 uur	Gemiddeld 3 uur en 14 minuten
overleg		
367 activiteiten	774,8uur	Gemiddeld 2 uur en 7 minuten
consult/advies		
42 activiteiten	83,8 uur	Gemiddeld 2 uur en 0 minuten

De kloof tussen unisectoraal en intersectoraal werken wordt steeds kleiner
In 2007 neemt de overheidssector deel aan 20,5% van alle geregistreerde preventieactiviteiten: 9,0% binnen de eigen sector en 11,5% via intersectorale samenwerking.

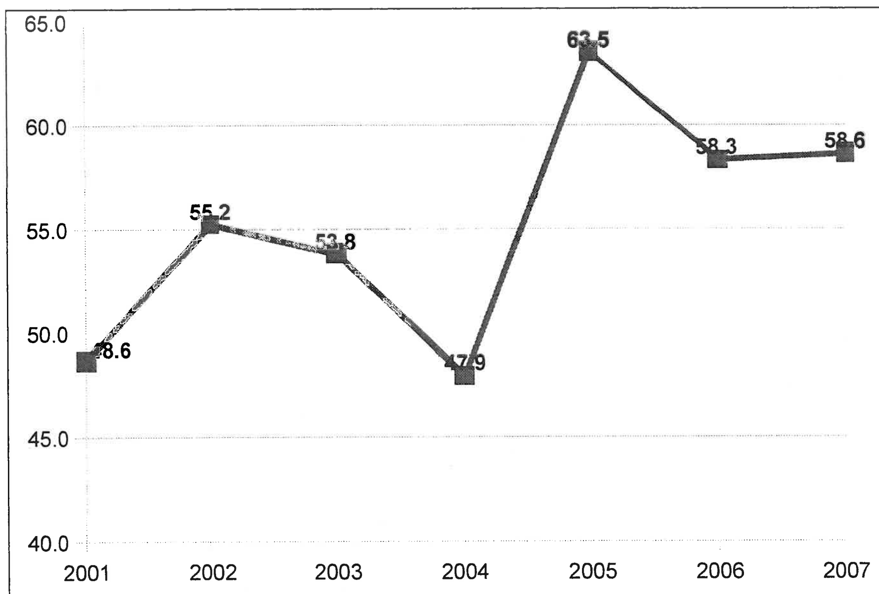

Grafiek 13: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de overheidssector

Grafiek 13 laat zien dat het gezamenlijke aandeel van de overheidssector, na de achteruitgang in 2005, terug op zijn pijl van voordien is gekomen. De stijging is vooral te wijten aan het aandeel van de preventieactiviteiten binnen de eigen sector dat met 9,0% hoger is dan ooit tevoren. Intersectorale samenwerking blijft met 11,5% ongeveer op het peil van vorig registratiejaar.

Hoewel de verhouding tussen intersectorale en unisectorale activiteiten kleiner blijft worden, is intersectorale samenwerking nog steeds een belangrijker samenwerkingskanaal dan het op een exclusieve manier werken met de sector. Dat vooral intersectorale samenwerking de participatiegraad van de overheidssector bepaalt, sluit aan bij de centrale rol die overheden spelen in het opzetten van overleg en van intersectorale samenwerking, vooral op lokaal vlak. In het kader van een lokaal alcohol- en drugbeleid spelen overheden immers een belangrijke initiërende, coördinerende en ondersteunende rol.

Het belang van de lokale overheden blijft groot
Bijna drie vijfde van alle preventieactiviteiten in de overheidssector wordt uitgevoerd met lokale overheden. Nog eens ongeveer de helft daarvan vindt plaats met stedelijke preventiediensten.

Grafiek 14: evolutie van het aandeel van lokale overheden in preventieactiviteiten in de overheidssector

Grafiek 14 geeft de evolutie van de participatie van de lokale overheden in preventieactiviteiten in de overheidssector aan. De nogal vreemde curve geeft aan dat er geen lineaire trends uit te halen vallen. Toch kan worden gesteld dat de rol van de lokale overheden, ondanks de lichte daling in 2006 en de status quo in 2007, in de loop der jaren niet alleen aan belang hebben toegenomen maar ook belangrijk blijven.
Detailsectoren uit andere overheidsniveaus komen merkelijk minder voor. Vermeldenswaardig zijn de provinciale en gemeenschapsoverheden die betrokken zijn bij ongeveer één op de zes preventieactiviteiten. Andere overheidsniveaus (federaal, internationaal,...) komen niet of nauwelijks in de buurt van de 5% grens.

Intermediairen en preventiewerkers handhaven zich
Het bestuursniveau blijft de belangrijkste vertegenwoordiger bij preventieactiviteiten in de overheidssector. Met een participatiegraad van ruim 40% blijven ze de intermediairen (33,3%) en preventiewerkers (27,7%) voor. Deze laatste twee doelgroepen hebben na een aanzienlijke stijging van hun participatiegraad in het registratiejaar 2005 deze lijn kunnen aanhouden en blijven min of meer stabiel. Cliëntsystemen daarentegen zijn en blijven slechts sporadische deelnemers.

Overheidssector = overlegsector
Overleg blijft aan de orde van de dag in de overheidssector. Ruim vier vijfde van de preventieactiviteiten rond alcohol en andere drugs hebben te maken met overleg. Uitwisseling en afstemming is hier de detailactiviteit die veruit het meest wordt uitgevoerd (ruim vier op de tien activiteiten in het kader van overleg). Verder komen introductie en kennismaking, werkgroepparticipatie en voorbereiding nog vrij regelmatig aan bod.

Waar de overheidssector in 2004 nog de sector was waar proportioneel gezien de meeste consult- en adviesactiviteiten plaatsvonden, is dit beeld sinds 2005 drastisch veranderd. In 2004 bestond één op de vier activiteiten uit consult en advies, in 2006 was één op de zeven activiteiten, en in 2007 staat de teller op minder dan één op tien. Consulting en supervisie zijn hierbij nog de meest uitgevoerde detailactiviteiten.

Vorming komt in de overheidssector nog minder aan bod, in zowat één op de twaalf activiteiten. In de helft van de gevallen gaat het dan om een vorm van informatieoverdracht. Ook activiteiten rond attitude en informatie komen relatief vaak voor.

Consult en advies op maat van de overheid
Overleg vindt meestal plaats met intermediairen en het bestuursniveau. Beiden zijn goed voor één derde

van de overlegactiviteiten. Bij het bestuursniveau gaat het voornamelijk om uitwisseling en afstemming. Verder scoren voorbereiding, introductie en kennismaking en werkgroepparticipatie nog vrij aanzienlijk. Bij intermediairen treden vooral de detailsectoren introductie en uitwisseling en afstemming naar voren.

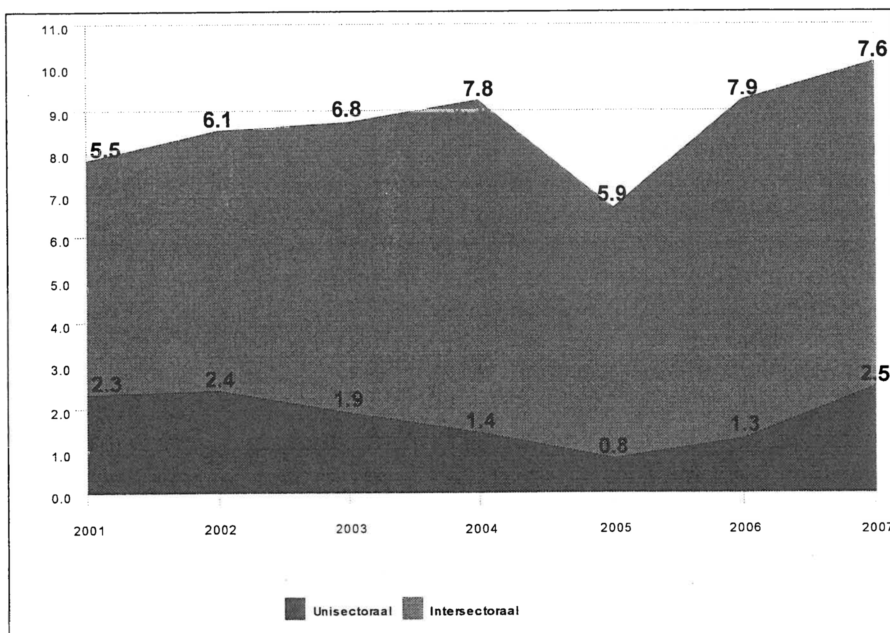
Consult en advies vindt quasi uitsluitend plaats met het bestuursniveau (vnl. consultatie en consulting) en preventiewerkers (vnl. supervisie). Vormingsactiviteiten zijn daarentegen mooi verdeeld tussen intermediairen (vnl. informatieoverdracht en attitude), bestuursniveau (vnl. informatieoverdracht) en preventiewerkers (informatieoverdracht, vaardigheidstraining en attitude).

3.6. Politie en justitie

totaal		
123 activiteiten	280,0 uur	Gemiddeld 2 uur en 17 minuten
vorming		
50 activiteiten	146,5 uur	Gemiddeld 2 uur en 56 minuten
overleg		
70 activiteiten	128,5 uur	Gemiddeld 1 uur en 50 minuten
consult/advies		
3 activiteiten	5,0 uur	Gemiddeld 1 uur en 40 minuten

Intersectorale samenwerking als basisgegeven

Voor het eerst sinds 1999 is de sector politie en justitie betrokken in meer dan tien procent van de preventieactiviteiten rond alcohol en andere drugs. Bekijken we deze sector per segment zien we dat de stijging voornamelijk te wijten is aan de bijna verdubbeling van het aantal unisectorale preventieactiviteiten met deze sector. Desondanks is het ook duidelijk dat politie en justitie nog altijd een sterk intersectoraal georiënteerde sector is. Van een totale betrokkenheid in 10,1% van de activiteiten gaat 7,6% via intersectorale samenwerking en 2,5% via unisectorale activiteiten (grafiek 15). Dit gegeven sluit nauw aan bij de VAD-visie en komt ook tot uiting in het voorgaande hoofdstuk waarin het groeiende belang van de lokale overheden bij preventieactiviteiten wordt aangehaald. Immers, in het kader van het VAD-concept 'Een lokaal alcohol- en drugbeleid. Schakel jezelf in'[5] wordt de politie een belangrijke samenwerkende rol in een lokaal alcohol- en drugbeleid toegedicht. Dit gebeurt uiteraard vanuit hun specifieke rol en gekaderd binnen duidelijke taakafspraken (met bijzondere aandacht voor het naleven van deontologische grenzen als het aankomt op het doorgeven of bespreken van vertrouwelijke informatie).

Grafiek 15: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de sector politie en justitie

5 Vandenberghe, E & Rosiers,J. (2003). *Een lokaal alcohol- en drugbeleid: op elk vlak de juiste aanpak: politie.* Brussel: VAD

De orde hersteld

Nadat vorig jaar sprake was van een omkering van de rollen – drie vijfde van de preventieactiviteiten vond toen plaats in de detailsector gevangenis tegenover één derde bij de politionele diensten – is de traditionele orde in 2007 terug hersteld. De reden voor deze uitzonderlijke registratie binnen de detailsector gevangenis in 2006 lag voornamelijk bij het aantal geregistreerde activiteiten in de provincie West-Vlaanderen. In het kader van een samenwerking tussen de Federale en Vlaamse overheid in de Vlaamse gevangenissen, ontwikkelt VAD een pilootproject in de gevangenis van Brugge met betrekking tot een algemeen alcohol- en drugbeleid. Politionele diensten zijn dit jaar aanwezig bij 60% van de preventieactiviteiten binnen de sector en de gevangenis zakt terug naar een vertegenwoordigingsgraad van 31%. De derde detailsector binnen de sector politie en justitie, de rechtbanken, waren slechts vertegenwoordigd bij één enkele activiteit.

Overleg met en vorming van intermediairen blijft de sleutelactiviteit

In meer dan tachtig procent van de preventieactiviteiten binnen de sector politie en justitie worden intermediairen bereikt. Het bestuursniveau is vertegenwoordigd bij acht procent van de activiteiten, cliëntsystemen bij zes procent en preventiewerkers tenslotte zijn bij minder dan vijf procent van de activiteiten deelnemende partij.

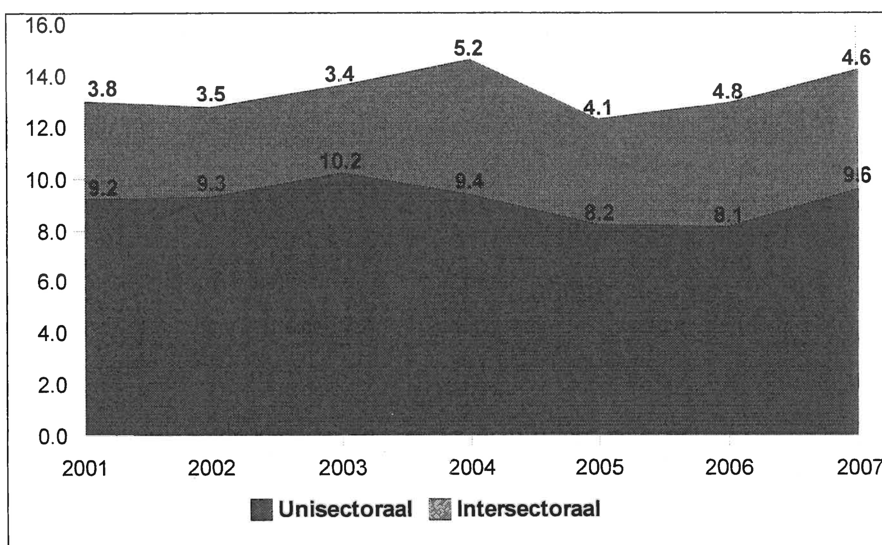
Overleg maakt ruim de helft van de activiteiten uit, waarbij voorbereiding, werkgroep participatie en uitwisseling en afstemming met intermediairen het vaakst voorkomt. Vorming komt in ruim veertig procent van de preventieactiviteiten voor, waarbij vooral informatieoverdracht ten aanzien van intermediairen naar voren komt. Verder leveren attitude/informatie en voorbereiding nog een zeer marginale bijdrage aan de preventieactiviteiten binnen de sector politie en justitie, en dit dan nog alleen ten aanzien van intermediairen (in de vorm van advies).

3.7. Vrijetijds- en cultuursector

totaal		
477 activiteiten	973,0 uur	Gemiddeld 2 uur en 2 minuten
vorming		
120 activiteiten	324,2 uur	Gemiddeld 2 uur en 42 minuten
overleg		
327 activiteiten	577,1 uur	Gemiddeld 1 uur en 46 minuten
consult/advies		
30 activiteiten	71,8 uur	Gemiddeld 2 uur en 23 minuten

Unisectorale activiteiten terug op hun oude niveau

In 2007 participeert de vrijetijds- en cultuursector aan 14,2% van alle in Ginger opgenomen alcohol- en drugpreventieactiviteiten. Dat gebeurt meer dan dubbel zo vaak binnen de eigen sector (9,6%) als door middel van intersectorale samenwerking (4,6%).

Grafiek 16: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de vrijetijds- en cultuursector

Na de plotselinge daling van het aandeel van de vrijetijds- en cultuursector in 2005, volgde in 2006 terug een lichte stijging en ook in 2007 wordt deze stijgende beweging voortgezet. In tegenstelling tot vorig registratiejaar is deze stijging nu niet geheel te wijten aan de stijging van de intersectorale samenwerking maar aan unisectoraal werken. Waar het intersectorale werken een zeer kleine achteruitgang kent gaat het unisectoraal relatief gezien enorm vooruit waardoor het totale aandeel van de vrijetijds- en cultuursector voor het eerst sinds 2004 opnieuw een participatiegraad van meer dan veertien procent bereikt.

Het overwicht van het jeugdwerk groeit

Het jeugdwerk is binnen de vrijetijds- en cultuursector steeds de belangrijkste detailsector geweest. Dit jaar is het overwicht van het jeugdwerk evenwel groter dan anders. Maar liefst twee derde van de preventieactiviteiten binnen de sector vindt plaats samen met het jeugdwerk. Opvallend is dat het aandeel van de jeugdhuiswerking sterk is gestegen en bijgevolg naast de jeugdverenigingen en -bewegingen komt. Samen vormen zij de meest bereikte werkvormen (met elk een aandeel van ongeveer 35%). Andere goed scorende detailsectoren zijn de jeugddiensten (27%), socio-culturele verenigingen (12%) en migrantenorganisaties (8%).

De tweede plaats wat betreft best scorende detailsector binnen de vrijetijds- en cultuursector wordt dit jaar ingenomen door de sector ongebonden jongeren die 17,8% van de preventieactiviteiten voor hun rekening nemen. Zij worden zoals steeds voornamelijk bereikt via het uitgaansleven (horeca, dancings, festivals). Het socio-cultureel werk kent een vrij forse stijging van de participatiegraad, van 10,7% naar

15,1%. Andere detailsectoren uit de vrijetijds- en cultuursector komen omzeggens niet aan bod.

Het leeuwendeel van de activiteiten op rekening van de intermediairen

In ruim zeven op de tien preventieactiviteiten in de vrijetijds- en cultuursector wordt de doelgroep intermediairen bereikt. Dat is een vrij stevige stijging ten opzichte van vorig registratiejaar toen deze op ongeveer vijftig procent uitkwamen. Cliëntsystemen daarentegen verliezen terrein. Terwijl zij in 2006 betrokken partij waren in ongeveer veertig procent van alle preventieactiviteiten in deze sector, is hun aandeel in 2007 afgeslankt tot een kleine vijfentwintig procent van alle activiteiten.

De koppen worden ook hier bijeengestoken

Overleg is ook in deze sector de hoofdactiviteit. Ruim twee derde van alle preventieactiviteiten kunnen onder de noemer overleg geplaatst worden. Zes vormen van overleg komen het meest voor (in dalende volgorde van belangrijkheid): uitwisseling en afstemming, introductie en kennismaking, werkgroepparticipatie, projectbegeleiding, voorbereiding en concept- en materiaalontwikkeling.

Vorming komt in vijfentwintig procent van de preventieactiviteiten in de vrijetijds- en cultuursector voor. Het gaat in wezen om twee soorten vormingsactiviteiten. In de eerste plaats is dat informatie en attitude maar ook informatieoverdracht komt vaak voor. Vaardigheidstraining komt in 2007 minder aan bod.

Consult en advies komt in minder dan één preventieactiviteit op zestien aan bod. Adviesgesprekken en consulting komen hier iets vaker voor dan de andere detailactiviteiten (i.c. supervisie en consultatie).

Overleg met intermediairen, vorming met cliëntsystemen

Bijna zestig procent van alle preventieactiviteiten in de vrijetijds- en cultuursector bestaan uit overleg met intermediairen, in de eerste plaats uitwisseling en afstemming. Ook werkgroepparticipatie, voorbereiding, projectbegeleiding, concept/materiaalontwikkeling en introductie scoren hier goed.

Vormingsactiviteiten komen net als vorig jaar voornamelijk met cliëntsystemen (52%) voor maar dit jaar zijn ook intermediairen sterk vertegenwoordigd (41%) bij vormingen, hoofdzakelijk gericht op informatieoverdracht en attitude.

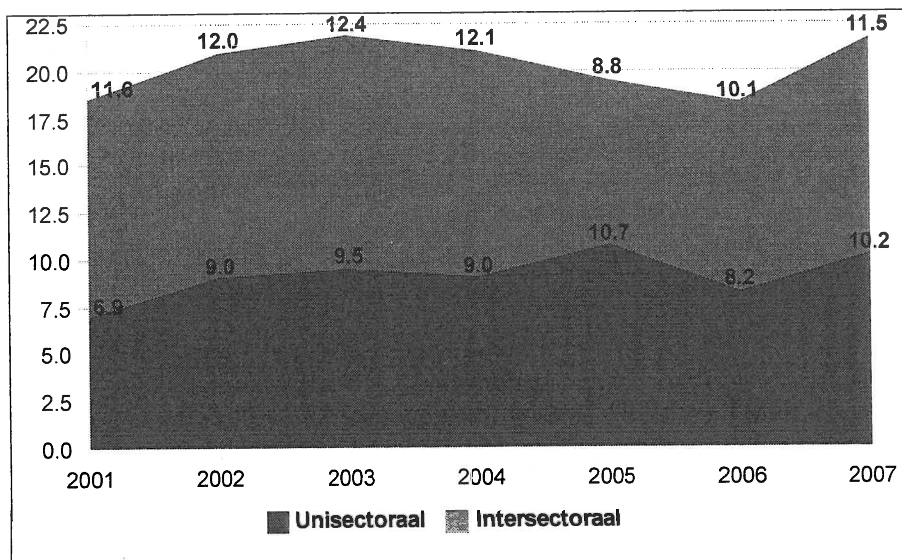
De weinige consult- en adviesactiviteiten die in deze sector geregistreerd werden vinden in meer dan de helft van de gevallen plaats met intermediairen. Voornamelijk consulting en adviesgesprekken worden hier gescoord.

3.8. Welzijn

totaal		
572 activiteiten	1.320,2 uur	Gemiddeld 2 uur en 18 minuten
vorming		
193 activiteiten	671,8 uur	Gemiddeld 3 uur en 29 minuten
overleg		
267 activiteiten	505,1 uur	Gemiddeld 1 uur en 54 minuten
consult/advies		
112 activiteiten	143,3 uur	Gemiddeld 1 uur en 17 minuten

De welzijnssector is terug gelanceerd

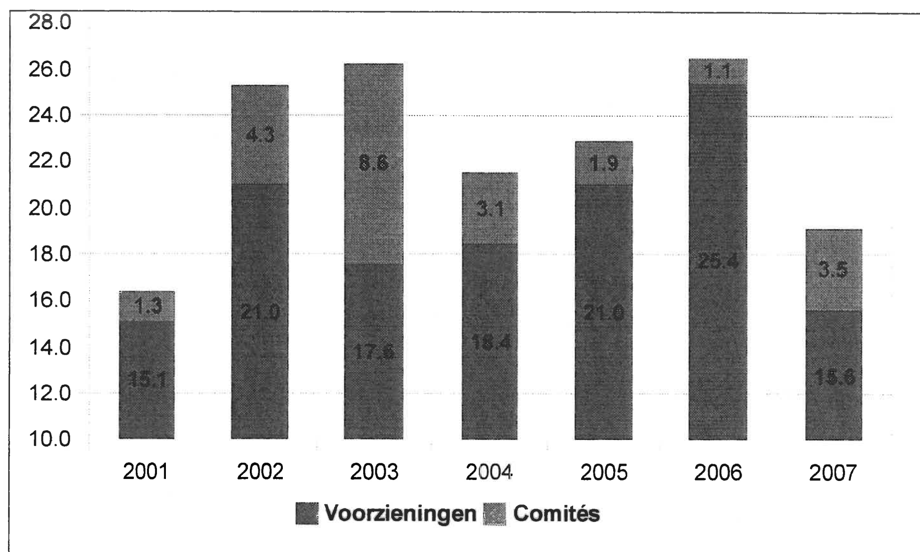
Na vier jaar is de dalende trend die merkbaar was wat betreft de participatie van de welzijnssector aan alcohol- en drugpreventie gestopt. Meer zelfs: met een totale participatiegraad van 21,7% komt de sector dicht bij het peil dat bereikt werd in het piekjaar 2003. De resultaten van 2007 bevestigen ook dat intersectoraal werken (11,5 %) in de welzijnssector meer voor komt dan het direct werken met de sector (10,2%). Dit maakt dat het jaar 2005, toen het unisectorale werken groter was in aandeel dan het intersectorale werken, als een uitzonderingsjaar kan gezien worden.

Grafiek 17: evolutie in de verhouding unisectorale/intersectorale activiteiten in de welzijnssector

Bijzondere jeugdzorg en CAW's dalen sterk; OCMW's als sterkst bereikte deelsector

De sterkst bereikte detailsector binnen de welzijnssector is in 2007 niet de bijzondere jeugdzorg maar zijn de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Zij zien hun aandeel op twee jaar tijd met ruim vijf procent stijgen (van 14,5% naar 19,6%). Opvallender dan deze stijging is echter de forse daling van de participatiegraad van de bijzondere jeugdzorg. Waar zij in 2006 nog een totale participatiegraad van 26,6% kenden is dat nu gereduceerd tot 19,1%. Dit resultaat wordt nog opvallender wanneer er gekeken wordt naar grafiek 18. Daar wordt duidelijk dat het aandeel van de comités voor bijzondere jeugdzorg (CBJ) meer dan verdriedubbeld is, terwijl de participatiegraad van de voorzieningen voor bijzondere jeugdzorg met bijna tien procent achteruitgaat. De reden voor deze sterke daling ligt waarschijnlijk aan het verloop van registrators in deze sector: vier registrators die zich specifiek bezighielden met de bijzondere jeugdzorg namen dit jaar niet (langer) deel aan de registratie. De verwachting is dan ook dat het aandeel van de bijzondere jeugdzorg zich in 2008 weer herstelt.

Grafiek 18: evolutie in het aandeel van de bijzondere jeugdzorg (volgens segment)

Een andere sector die een opmerkelijke achteruitgang kent zijn de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW). Zij zien hun aandeel zowat halveren en halen amper de 10%-grens. Binnen deze CAW's neemt de deelwerking jongerenadviescentra (JAC) nog steeds de meeste activiteiten voor zijn rekening (ongeveer twee derde).

Cliëntsystemen winnen aan belang, intermediairen blijven het sterkst bereikt

Hoewel het aandeel van intermediairen aan preventieactiviteiten met ongeveer tien procent is afgenomen in vergelijking met het vorige registratiejaar, blijven zij met een participatiegraad van ruim zestig procent veruit de meest bereikte doelgroep in de welzijnssector. Cliëntsystemen boeken dit jaar de grootste winst en nemen deel aan bijna één preventieactiviteit op vier. Preventiewerkers zijn vertegenwoordigd in iets meer dan tien procent van de activiteiten en het bestuursniveau tenslotte bij ongeveer zes procent. Voor beide doelgroepen betekent dit een lichte stijging.

Overleg blijft belangrijk, consult en advies wordt belangrijk

Het aandeel van overlegactiviteiten is in 2007 ongeveer gelijk aan dat van 2006 waardoor dit nog steeds de belangrijkste activiteit binnen de welzijnssector is. Het aandeel van deze activiteit verliest echter geleidelijk aan terrein: waar in 2004 nog ruim zes op tien preventieactiviteiten binnen deze sector overleg inhielden, is dit aandeel in 2007 gezakt tot minder dan de helft (46,7%). Daarbij springt uitwisseling en afstemming naar voren als vaakst gescoorde detailactiviteit, maar ook voorbereiding staat regelmatig op het programma.

Het aandeel van vormingsactiviteiten gaat iets achteruit en bedraagt nu één derde van de preventieactiviteiten in de welzijnssector. Werken rond attitude en informatie vormt hier het belangrijkste aspect, maar ook informatieoverdracht, vaardigheidstraining en voorbereiding zijn belangrijkste aandachtspunten tijdens vormingsactiviteiten.

Consult- en adviesactiviteiten komen in de welzijnssector in ongeveer één op vijf activiteiten aan bod, wat een verdubbeling van hun aandeel betekent ten opzichte van vorig registratiejaar. Consultie is hier veruit de belangrijkste detailactiviteit.

Overleg en vorming met intermediairen; consult en advies met cliëntsystemen

Overleg en vorming met intermediairen vormen de hoofdmoot van de activiteiten in de welzijnssector. Ongeveer dertig procent van alle preventieactiviteiten in de welzijnssector omvatten overleg met intermediairen. De focus ligt dan vooral op voorbereiding en uitwisseling en afstemming. Ruim één vierde van de activiteiten bestaan uit vorming met intermediairen. Werken rond attitude en informatie vormt hierin de kernactiviteit, maar ook vormingsactiviteiten rond informatieoverdracht en vaardigheidstraining

zijn regelmatig aan de orde.

Wat consult en advies betreft, gaat een meerderheid van de activiteiten uit naar cliëntsystemen waarbij zowat alle activiteiten een vorm van consultatie bevatten. Preventiewerkers zijn betrokken bij zowat veertig procent van de consult- en adviesactiviteiten. Hier staan dan vooral uitwisseling en afstemming op de agenda. Intermediairen zijn in 2007 niet langer de meest bereikte doelgroep wat betreft consult en advies in de welzijnssector. Toch zijn intermediairen nog steeds betrokken bij meer dan één op vier van dergelijke activiteiten.

4. Ginger 2007: synthese

4.1. Bespreking van de hoofdbevindingen

Aantal registrators en aantal activiteiten

In 2007 namen er zeven registrators minder dan in het vorige registratiejaar deel aan de Gingerregistratie. Dat betekent dat dit jaar in totaal 59 preventieactoren deelnamen aan de registratie, wat goed is voor de aanlevering van 4.985 correct geregistreerde preventieactiviteiten (tegenover 5.312 in 2006). Het merendeel van de registrators van de preventieactiviteiten komt, ondanks een forse achteruitgang van zowel hun aantal als hun geregistreerde activiteiten, nog steeds vanuit de hoek van de CGG-preventiewerkers. Het aandeel van de lokale en Vlaamse preventiewerkers daarentegen stijgt een beetje waardoor in het totaalbeeld van de Gingerregistratie 2007 een lichte achteruitgang van zowel het aantal registrators als van het aantal activiteiten naar voren komt.

Intersectorale samenwerking: minder is nog steeds meer

Via intersectorale samenwerkingen kunnen sectoren als gezondheid, overheid, welzijn en politie en justitie hun participatie aan alcohol- en drugpreventie sterk verhogen. Wat het registratiejaar 2007 betreft zijn de resultaten sterk te vergelijken met de bevindingen van het vorige registratiejaar: de achteruitgang van het aandeel activiteiten in het kader van intersectorale samenwerking wordt ruimschoots gecompenseerd door het stijgend aantal sectoren dat aan diezelfde activiteiten deelnam. Het aandeel van intersectorale samenwerkingsactiviteiten gaat verder achteruit tot 18,2% (-0.7%), terwijl het gemiddeld aantal sectoren dat aan een intersectorale samenwerkingsactiviteit deelneemt een lichte stijging kende van 2,99 tot 3,04 sectoren. De grootste slokop binnen de intersectorale samenwerking is, na een jaartje van de troon gestoten te zijn door de gezondheidssector, opnieuw de overheid.

Arbeid: vormingen met intermediairen in private arbeidsorganisaties

De arbeidssector is nog steeds één van de kleine broertjes onder de sectoren. In 2007 nam deze sector deel aan 5,2% van alle geregistreerde preventieactiviteiten, wat een klein percent lager is dan in 2006. Vooral op het vlak van intersectorale samenwerking is de arbeidssector amper een speler. Dat heeft allicht te maken met het feit dat bedrijven en andere tewerkstellingsorganisaties minder sterk ingebed zijn in lokale en regionale welzijns- en gezondheidsnetwerken en vaak zelf over een eigen gezondheidsdienst beschikken. Sinds 2004 hebben de private arbeidsorganisaties bovendien de fakkel overgenomen van de overheidsorganisaties wat betreft het hebben van de meeste preventieactiviteiten. Dit gegeven heeft er tevens toe geleid dat de social profit meer op de voorgrond is getreden en een bijna net zo belangrijke deelsector is geworden dan de profit.

De meest voorkomende combinaties van activiteit en doelgroep wijzen erop dat er in een aantal arbeidsorganisaties al een hele weg is afgelegd. Vormingsactiviteiten met intermediairen zijn de belangrijkste activiteiten binnen deze sector wat gezien kan worden als de uiting van een gevorderd proces in het kader van een alcohol- en drugbeleid in sommige arbeidsorganisaties. Ook de stijgende participatie van het bestuursniveau aan preventieactiviteiten wijst in deze richting. Advies en consult komen daarentegen steeds minder voor.

De gezondheidssector neemt gas terug

De gezondheidssector neemt deel aan 27,8% van alle geregistreerde preventieactiviteiten in Vlaanderen. Dit betekent dat de stijgende trend van de laatste jaren is omgebogen. Immers, in vergelijking met 2006 is het aandeel van de gezondheidssector met ongeveer zeven procent gedaald. Wat betreft de verhouding tussen unisectoraal werken en intersectorale samenwerking is er sprake van een status quo waarbij het unisectoraal werken in of met de gezondheidssector ruim de bovenhand heeft.

De aan Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg verbonden preventiewerkers zijn, ondanks een terugval in dit registratiejaar, als vanouds de samenwerkingspartners bij uitstek in de gezondheidssector. De koepelorganisaties uit de gezondheidssector zien hun aandeel weer het niveau van 2005 halen waardoor zij hun tweede positie consolideren. Ze zijn betrokken in iets minder dan één op de zeven preventieactiviteiten in deze sector.

De gezondheidssector blijft ook dit jaar de meest overleggeoriënteerde sector uit de Gingerregistratie. Overlegactiviteiten in deze sector zien hun aandeel overigens jaar na jaar stijgen wat maakt dat in 2007 maar liefst driekwart van alle activiteiten binnen de gezondheidssector gericht waren op overleg. Voornamelijk voorbereiding, maar ook projectbegeleiding, evaluatie en concept- en materiaalontwikkeling staan vrij regelmatig op de agenda.

Preventie in de onderwijssector stabiliseert

Ondanks een vrij forse terugval van het aantal preventieactiviteiten (ongeveer zeven procent) over de afgelopen vier registratiejaren blijft de onderwijssector met een totale participatiegraad van 34,2% ook dit jaar de sterkst bereikte sector. Dit percentage is evenwel het laagste sinds 1999 waardoor, als de dalende trend zich blijft verderzetten, de onderwijssector in de komende jaren beducht moet zijn voor concurrentie aan de top van het preventielandschap. De reden hiervoor is echter positief te duiden: de meeste scholen beschikken immers reeds over een alcohol- en drugbeleid, waardoor de investeringen in deze sector kunnen dalen. Desondanks een daling van ongeveer vijf procent gaan de meeste preventieactiviteiten in het onderwijs met voorsprong uit naar het secundair onderwijs, waarbij ook dit jaar een vrij "representatieve" verdeling tussen de drie grootste onderwijsvormen ASO, TSO en BSO blijft bestaan. Het basisonderwijs en het hoger onderwijs verdelen de rest: het hoger onderwijs blijft op hetzelfde niveau van vorig registratiejaar terwijl het aandeel van het basisonderwijs op het hoogste niveau ooit uitkomt.

In de onderwijssector gaat zowat negentig procent van alle preventieactiviteiten uit naar twee doelgroepen, met name intermediairen en cliëntsystemen (vnl. leerlingen, maar ook ouders). Vorming en overleg vormen met elk een participatiegraad van ongeveer vijfenveertig percent het leeuwendeel van de preventieactiviteiten rond alcohol en andere drugs in de onderwijssector.
Bij vormingen wordt voornamelijk gewerkt rond attitude en informatie maar ook vaardigheidstraining en informatieoverdracht scoren bovengemiddeld. Bij overleg daarentegen komt een bredere waaier aan detailactiviteiten goed uit de verf. Werkgroepparticipatie en uitwisseling en afstemming zijn hier de vaakst gescoorde detailactiviteiten.

Overheid: evenwicht tussen unisectoraal en intersectoraal werken

De overheidssector stijgt dit registratiejaar opnieuw licht ten opzichte van het registratiejaar 2006 waardoor de sector het matige jaar 2005 definitief achter zich heeft gelaten. Vooral het aandeel van de preventieactiviteiten binnen de eigen sector is hier relatief hoog en benadert zelfs het niveau van intersectorale samenwerking.

Overleg met lokale overheden blijft ook dit jaar de sleutelactiviteit in deze sector. Dit vindt meestal plaats met het bestuursniveau, hoewel ook intermediairen en preventiewerkers ruim vertegenwoordigd zijn. Uitwisseling en afstemming is hier de detailactiviteit die veruit het meest aan bod komt.

Politie en justitie: de grens van tien procent overschreden

De sector politie en justitie is in 2007 voor het eerst sinds de start van de Gingerregistratie betrokken in meer dan tien procent van de preventieactiviteiten rond alcohol en andere drugs. Voornamelijk de relatief sterke groei van het aantal unisectorale activiteiten speelt hier een belangrijke rol in. Het feit dat de Gingerresultaten aangeven dat politie en justitie voornamelijk bereikt worden via intersectoraal werk, waarin ook de welzijns- en gezondheidssector sterk vertegenwoordigd zijn, sluit aan bij de VAD-visie en het VAD-concept 'Een lokaal alcohol- en drugbeleid. Schakel jezelf in' waarbij de politie een belangrijke samenwerkende rol in een lokaal alcohol- en drugbeleid wordt toegedicht.

Nadat vorig jaar werd vastgesteld dat de meeste preventieactiviteiten in de detailsector gevangenis plaatsvonden, wordt de traditionele orde in 2007 terug hersteld. Politionele diensten nemen opnieuw het leeuwendeel van de activiteiten (ongeveer zestig procent) voor hun rekening terwijl de detailsector gevangenis opnieuw tevreden moet zijn met een tweede plaats. De overgrote meerderheid van de preventieactiviteiten in deze sector zijn gericht op intermediairen waarbij overleg (vnl. voorbereiding, werkgroepparticipatie en uitwisseling/afstemming) en vorming (vnl. attitude/informatie, voorbereiding en

informatieoverdracht) de voornaamste activiteiten zijn.

Vrijetijd en cultuur: het jeugdwerk domineert

Na de relatief forse daling van het aantal preventieactiviteiten rond alcohol en andere drugs in 2005 blijft het aandeel van de vrijetijds- en cultuursector na 2006 ook in 2007 stijgen. Deze stijging is volledig te wijten aan een stijging van het aantal unisectorale activiteiten, dat nog steeds de basis vormt van het preventiewerk in deze sector. Deelname aan intersectorale samenwerking komt hier dan ook slechts beperkt voor. Het jeugdwerk is in 2007, niet anders dan in de vorige registratiejaren, de meest bereikte detailsector binnen de vrijetijds- en cultuursector. Dit jaar is het overwicht van het jeugdwerk (met een aandeel van meer dan 65%) evenwel nog groter dan anders. Voornamelijk de jeugdhuizen en jeugdverenigingen en -bewegingen zijn hier sterk vertegenwoordigd. Overleg met intermediairen is de kernactiviteit (bijna zestig procent van alle preventieactiviteiten), maar ook vorming met intermediairen en met cliëntsystemen zijn vaker terugkerende activiteiten (vnl. gericht op informatieoverdracht en attitude).

Welzijn: de sector piekt maar de bijzondere jeugdzorg zit in een dipje

Na vier jaar van onophoudelijke dalingen neemt de participatiegraad van de welzijnssector in 2007 opnieuw het peil van tijdens de piekjaren aan. De resultaten bevestigen ook dat het intersectorale werken als vanouds de bovenhand neemt ten aanzien van het direct werken met de welzijnssector. Dit betekent ook dat het jaar 2005, toen het unisectorale werken groter was in aandeel dan het intersectorale werken, als een uitzonderingsjaar kan gezien worden.

De sterkst bereikte detailsector binnen de welzijnssector zijn voor het eerst de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Zij zien hun aandeel op twee jaar tijd met ruim vijf procent stijgen. Opvallender dan deze stijging is echter de forse daling van de participatiegraad van de bijzondere jeugdzorg, in het bijzonder de voorzieningen voor bijzondere jeugdzorg die met bijna tien procent achteruitgaan. Overleg (vnl. voorbereiding en uitwisseling en afstemming) en vorming (vnl. attitude en informatie en vaardigheidstraining) met intermediairen blijven de belangrijkste activiteiten binnen de welzijnssector.

4.2. Terugkoppeling aan de Gingerdoelstellingen

1.Zicht krijgen op de gevoerde preventieve activiteiten in de verschillende sectoren en op de verschillende niveaus.

2. Het doorzichtig maken van verschillende kanalen en actoren van preventie.

Sinds 2003 nemen enkel nog de drie grote groepen van professionele preventiewerkers aan de Gingerregistratie deel: de lokale, de regionale en de Vlaamse preventieactoren. Dit biedt betere voorwaarden voor het maken van vergelijkingen over de jaren heen en het in kaart brengen en interpreteren van evoluties. Representativiteit van de deelnemersgroep claimen is onmogelijk, omdat er geen duidelijke scheidingslijn te trekken valt tussen wie actor is inzake alcohol- en drugpreventiewerk en wie niet. Desalniettemin is het zaak om een zo groot mogelijke vertegenwoordiging van de als dusdanig gedefinieerde professionele preventiewerkers in het domein alcohol en drugs te bereiken. Met een deelname van 59 registrators in 2007 is dat alweer meer dan aardig gelukt. Wat de verhoudingen tussen de registratorgroepen betreft, ligt het zwaartepunt nog steeds bij de regionale preventiewerkers. Zij vormen ook in werkelijkheid de grootste vertegenwoordiging in het alcohol- en drugpreventiewerk. Toch lijkt de moeite die de afgelopen jaren werd gedaan om de Vlaamse en vooral de lokale actoren meer bij de Gingerregistratie te betrekken vruchten af te werpen. Hun aandeel stijgt (ook) dit jaar.

3. Het detecteren van noden en hiaten.

Aangaande de in vorige monitoringrapporten vermelde noden en hiaten is er blijvend beterschap te merken. De meeste van de vorig jaar vastgestelde aanzetten om traditioneel minder bereikte of moeilijkere (detail)sectoren meer te betrekken in preventie houden aan. Ten eerste worden de meeste sectoren goed bereikt via intersectorale samenwerking, ook diegene die amper aan bod komen in unisectorale preventieactiviteiten. De sector politie en justitie is daar het mooiste voorbeeld van. Voorts krijgen als voor het preventiewerk minder evident aanziene detailsectoren de nodige aandacht. Voorbeelden hiervan zijn de toenemende betrokkenheid van ongebonden jongeren, evenals de nog steeds stevige verankering van de bijzondere jeugdzorg en het hoger onderwijs. Anderzijds -en dan zitten we in de signaalfunctie omtrent noden en hiaten- loopt het aandeel van de arbeidssector verder terug en wordt er nog steeds weinig samengewerkt met o.a. ouderverenigingen, KMO's, huisartsen en buurtwerk. Ook de sterke daling van participatie vanwege voorzieningen bijzondere jeugdzorg moet in het oog gehouden worden.

4. Het ontwikkelen van een beleidsinstrument dat binnen de eigen organisatie bruikbaar is voor het vastleggen van prioriteiten.

De geleidelijke verbeteringen in de Gingerversies leidden tot een algemene verhoging van de gebruiksvriendelijkheid en de toepassingsmogelijkheden. Middels de VAD-vormingen over verwerkingsmogelijkheden op dienstniveau kunnen de registrators meer analysegericht werken met de resultaten, wat het mogelijk maakt om deze binnen de eigen organisatie meer beleidsgericht te gebruiken. Op basis van de resultaten van de Gingerevaluatie 2004 kan gesteld worden dat de Gingerresultaten al bij al vrij ruim gebruikt worden voor jaarverslagen en interne rapporten: ongeveer de helft van de Gingerregistrators gaf toen aan dit te doen. In de vorming over werken met de eigen Gingerdata zal blijvend aandacht worden besteed aan het gebruiken van de resultaten om organisatorische doelstellingen te evalueren. De nieuwe Gingerversie, die in 2009 in roulatie wordt gebracht, reikt daarvoor nieuwe mogelijkheden aan.

5. De ontwikkeling van een evaluatie-instrument.
Ginger is een betrouwbaar en valide meetinstrument. Dat wees een in 2005 uitgevoerd onderzoekje uit (zie Gingerrapport 2005). Zowel inzake betrouwbaarheid als inzake validiteit scoort Ginger behoorlijk. Het programma herbergt dan ook potenties om ruimere toepassingen op te enten. Eén van die extra's zou het integreren van een evaluatie-instrument kunnen zijn. Een eerdere poging (2002) om in Ginger een evaluatiescherm te integreren werd afgevoerd wegens te complex. Maar inmiddels zijn de technische mogelijkheden vergroot en biedt het nieuwe convenant tussen de Vlaamse overheid en VAD meer ruimte voor het grondig herwerken van het Gingerprogramma. In de nieuwe online-Gingerversie, die vanaf 2009 wordt gebruikt, is evaluatie opgenomen als specifieke variabele.
Maar ook zonder evaluatieluik in het programma werd reeds de nodige aandacht besteed aan evaluatieaspecten. Zo werd in het in 2003 verschenen VAD-evaluatiecahier een hoofdstuk gewijd aan de mogelijkheden die Ginger biedt in het kader van evaluatie. Voorts wordt aan de registrators nog steeds de mogelijkheid geboden vorming te volgen over de verwerking van de eigen Gingerdata, waarbij voldoende aandacht wordt besteed aan het verwerken in functie van het evalueren van vooropgestelde doelstellingen. De Gingerevaluatie 2004 leerde ons dat één op vier registrators de eigen Gingerresultaten gebruikt voor evaluatie.

6. Het uitwisselen van gegevens.
Sinds 2000 heeft VAD een aanbod om de Gingerresultaten op provinciaal niveau te presenteren. Afspraken hierover worden met de provinciale preventiecoördinatoren gemaakt. De voorstelling van de provinciale Gingerresultaten geeft de registrators de mogelijkheid hun eigen resultaten te vergelijken met die van een kleiner en vertrouwder (werk)gebied. Op basis daarvan kunnen vanuit de provinciale preventieplatforms verdere stappen worden gezet in het uitwisselen van gegevens.
Daarnaast biedt de VAD-vormingsmodule over verwerkingsmogelijkheden een goede basis om de verwerkte resultaten samen te brengen. Dat zal ook in de toekomst gepromoot worden.

4.3. Wat brengt de Gingertoekomst?

Er staan grootse veranderingen op til. Zoals reeds aangegeven, werd de nieuwe online-versie van Ginger in 2008 ontwikkeld. Het nieuwe programma moet een beter overzicht geven over het bereik van de doelgroep, de gebruikte materialen, of er een evaluatie heeft plaatsgevonden, e.d. In 2008 zal de huidige versie van Ginger 9 nog een laatste keer gebruikt worden. Vanaf 2009 wordt dan een nieuw tijdperk begonnen met de online-versie.
Ook en vooral met de intrede van de nieuwe Gingerversie blijft het binden van de registrators en het werven van nieuwe preventieactoren een belangrijk aandachtspunt.

BIJLAGEN

B1. Methode

In 2007 registreerden alle deelnemers met de Ginger 9-versie. Daarin moeten vier schermen ingevuld worden: de **organisatie** waarmee men de activiteit opzet, de eventuele **suborganisatie** die binnen deze organisatie betrokken partij is, de **contactpersoon** in deze (sub)organisatie en een beschrijving van de **activiteit** aan de hand van het aanduiden van standaardcategorieën. Deze categorieën zijn :

-sector	bv. onderwijs	
-detailsector	bv. secundair onderwijs	
-type(s)	(maximaal 7)	bv. ASO
-doelgroep(en)	(maximaal 3)	bv. cliëntsysteem (hier: leerlingen)
-activiteit		bv. vorming
-detailactiviteit(en)	(maximaal 7)	bv. informatieoverdracht

Voor de variabele 'type' kan bij een aantal sectoren gekozen worden uit een aantal vaste standaardopties. In het activiteitenblad dient ook de tijdsduur en de locatie van de activiteit te worden ingevoerd.

In Ginger 9 wordt niet langer een apart scherm voor interne activiteiten gebruikt zodat de gebruikers de ingebouwde verwerkingsmogelijkheden ook kunnen gebruiken voor de interne data. Onder interne activiteiten worden verstaan: (drugpreventie)activiteiten zonder betrokkenheid van derden (voorbereidingen aan het eigen bureau, interne stuur- of werkgroepen, teamvergaderingen, mailings,...) en activiteiten die niet als drugpreventieactiviteit worden aanzien (het volgen van vormingen, niet-drugspecifieke preventie, bijwonen van een persconferentie,...).

Interne preventieactiviteiten worden niet in de registratie opgenomen. Enkel preventieactiviteiten met externen komen in aanmerking voor registratie. Het is niet de bedoeling om een volledig dagoverzicht te krijgen van de registrators, maar wel om een zicht te krijgen op de aard en de omvang van de preventieactiviteiten met externen uit de sectoren.

Elke deelnemende registrator exporteerde de ingevoerde gegevens met betrekking tot preventieactiviteiten naar VAD. Deze gegevens werden door VAD verwerkt door het gebruik van het statistisch programma SPSS.

Elke registrator heeft een eigen gebruikersidentificatie van zes letters. Aan de hand van de eerste drie letters kan worden uitgemaakt bij welke organisatie een registrator hoort, de laatste drie letters geven de initialen van de gebruiker weer. Zo kan desgevallend een registrator gecontacteerd worden als er een vraag rijst.

In bijlage B3 wordt dieper ingegaan op de categorisering van Ginger. Aan de hand van drie casussen wordt verduidelijkt hoe het programma opgebouwd is en op welke manier preventieactiviteiten kunnen worden ingevoerd.

B2. Omschrijving activiteit en detailactiviteit (uit handleiding Ginger 9)

Soort activiteit
Om de soort van de activiteit vast te leggen, heb je de keuze uit drie categorieën. Deze spreken voor zich:

•vorming: vormingsactiviteiten waarbij je op basis van jouw deskundigheid informatie of vaardigheden aanreikt aan anderen

•overleg: deelname aan een vergadering, het beraadslagen met anderen, het op gelijkwaardige basis bespreken van bepaalde zaken, horizontaal overleg

•consult/advies: het geven van feedback vanuit een op deskundigheid gerichte 'hiërarchische' positie

Detailsoort activiteit
Onder detailsoort wordt de detailactiviteit gescoord. Per soort activiteit heb je de keuze uit een aantal detailactiviteiten. Het is mogelijk om meerdere detailactiviteiten aan te duiden.

Vorming	
Attitude/informatie	interactief met de doelgroep; de leefwereld van de klant is belangrijk; zicht krijgen op vereiste vaardigheden die nodig zijn om te handelen (maar nog niet het inoefenen ervan)
Follow-up	terugkomdagen; evaluatie van de vorming met de cursisten
Informatieoverdracht	lesgeven; voordracht geven; deskundige informatie verstrekken; voorlichting geven; sensibiliserend werken
Vaardigheden (training)	motiverend gesprek; training (bedrijfstraining, Leefsleutels,...); vaardigheidstraining; inoefenen van vaardigheden
Voorbereiding	Inhoudelijke voorbereiding van een vormingsactiviteit (met externen)
Overleg	
Concept-/ materiaalontwikkeling	het met externen ontwerpen van preventieconcepten en -materialen
Evaluatie	terugkomdagen; evaluatie van een eerder plaatsgevonden activiteit
Introductie/kennismaking	eerste gesprek of voorstelling; introductie
Projectbegeleiding	het begeleiden van een in tijd eindige activiteit met een duidelijk doel; op basis van bestaande materialen en concepten
Uitwisseling/afstemming	informatiedoorstroming; afstemming op het terrein; onder gelijkwaardige partners
Voorbereiding	eenmalig of beperkt in tijd; gelinkt aan één specifieke activiteit
Werkgroepparticipatie	het begeleiden van een proces op lange termijn en op regelmatige basis
Consult/advies	
Adviesgesprek	gesprek zonder voorgaand contact of zonder voorgaand initiatief
Consultatie	begeleidingswerk; het aanbieden van consultaties
Consulting	advies in het kader van een bepaalde activiteit
Intervisie	consultatie onder collega's
Supervisie	meer hiërarchische consultatie, vanuit de ervarings- en deskundigheidspositie

B3. Categorisering

De inbreng van activiteiten in Ginger berust op een hiërarchische opbouw van het programma. Eerst moeten in de desbetreffende tabbladen gegevens over de organisatie, suborganisatie en contactpersoon ingevoerd worden. Deze dienen enkel om het databestand overzichtelijk en gebruiksvriendelijk te maken en worden niet naar VAD geëxporteerd. Eens men de eerste drie bladen heeft ingevuld of geselecteerd, kunnen in het activiteitenblad de activiteiten ingevoerd worden.
Allereerst dient een persoonlijke omschrijving van de activiteit gegeven te worden. Voorts dienen de sector, detailsector en het type gekozen te worden uit de in Ginger vervatte standaardcategorieën. Voor de sector zijn er acht opties om uit te kiezen: arbeid, politie/justitie, onderwijs, vrijetijd en cultuur, welzijn, gezondheid, overheid en intersectorale samenwerking. De keuze van de sector bepaalt de keuzemogelijkheden voor de detailsector en deze bepaalt op zijn beurt de opties voor de keuze van het type.
Per activiteit dient ook de doelgroep aangegeven te worden. Indien enkel professionele preventiewerkers bereikt werden, wordt 'preventiewerkers' gekozen. Indien dit niet het geval is, is er keuze uit drie categorieën: bestuursniveau, cliëntsysteem en intermediairen. Een combinatie van deze drie is ook mogelijk.
Vervolgens dient de soort activiteit aangegeven te worden, te kiezen uit drie mogelijkheden: vorming, overleg of consult/advies. Op basis daarvan worden de keuzemogelijkheden voor de detailsector bepaald. Er kunnen tot 7 detailactiviteiten gekozen worden.

Om het voor de niet-registrator niet te abstract te houden, wordt een aantal casussen verder toegelicht. Aan de hand van drie mogelijke voorbeelden wordt de Gingerregistratie inhoud gegeven, aangevuld met wat nuttige informatie.

Voorbeeld 1: Medio december organiseert jeugdhuis 't Groot Verschot een preventieweek onder het motto 'Mag het een beetje minder zijn?'. Eén van de activiteiten is een groepsdebat met de jongeren op 18 december 2007 over middelengebruik tijdens de feesten. Jij wordt gevraagd als moderator om het debat wat te sturen en er preventieve accenten in te leggen (o.a. wijzen op mogelijke risico's). Deze casus wordt als volgt in Ginger ingevuld:

Omschrijving	*Debat 'Mag het een beetje minder zijn?'(JH Groot Verschot)*
Datum	*18/12/07*
Sector	*Vrijetijds- en cultuursector*
Detailsector	*Jeugdwerk*
Type	*Jeugdhuiswerk*
Doelgroep	*Cliëntsysteem*
Soort	*Vorming*
Detailsoort	*Attitude/informatie*

Jeugdhuizen vallen in Ginger onder de sector vrijetijd en cultuur en onder de detailsector jeugdwerk. Daarin vind je als type het jeugdhuiswerk. Aangezien de activiteit naar de jongeren is gericht, wordt deze gescoord als cliëntsysteem. Cliëntsystemen staan als het ware aan het eind van het proces. Zij vormen de uiteindelijke doelgroep van een preventieactie of -activiteit. Als soort activiteit wordt vorming geregistreerd, omdat de activiteit erop gericht is de jongeren iets bij te brengen. Onder deze soort wordt attitude/informatie als detailactiviteit gekozen. In de handleiding van Ginger wordt dit omschreven als het interactief met een groep proberen zicht te krijgen op vaardigheden die nodig zijn om te handelen. Dit is niet hetzelfde als de detailactiviteit vaardigheden (training) die gekenmerkt wordt door het inoefenen van bepaalde vaardigheden. Bij attitude/informatie worden deze niet ingeoefend, het is eerder sensibiliserend bedoeld.

Voorbeeld 2: Op 10 juni 2007 vindt het tweemaandelijkse gemeentelijke drugpreventieplatform plaats. Op de bijeenkomst van 10 juni komen drie zaken aan bod: kennismaking met de nieuwe gemeentelijke preventiewerker, evaluatie drugpreventieweek en afstemming op het terrein. Volgende actoren zijn

aanwezig: de gemeentelijke preventiewerker, de regionale CGG-preventiewerker, een CAW-medewerker, twee jeugdhuisverantwoordelijken, twee vertegenwoordigers van het interscholenoverleg, de commissaris van de lokale politie, de schepen van welzijn en jij (registrator).

Deze casus wordt als volgt in Ginger ingevuld:

Omschrijving	*Gemeentelijk drugpreventieplatform*
Datum	*10/06/2007*
Sector	*Intersectorale samenwerking*
Detailsector	*1.Overheid* *2.Gezondheid* *3.Welzijn* *4.Vrijetijds- en cultuursector* *5.Onderwijs* *6.Politie/justitie*
Type	-
Doelgroep	*1.Bestuursniveau* *2.Intermediairen*
Soort	*Overleg*
Detailsoort	*1.Introductie/kennismaking* *2.Evaluatie* *3.Uitwisseling/afstemming*

Als er meerdere sectoren aan een activiteit deelnemen, wordt intersectorale samenwerking de keuze voor de variabele 'sector'. In dit voorbeeld nemen maar liefst zes sectoren deel. Deze worden ingevoerd bij de variabele 'detailsector'. De gemeentelijke preventiewerker en de schepen zijn vertegenwoordigers van de overheid, de CGG-preventiewerker hoort bij de gezondheidssector, de CAW-medewerker zit in de sector welzijn, de verantwoordelijken van het jeugdhuis komen uit de vrijetijds- en cultuursector, de vertegenwoordigers uit het interscholenoverleg uit de onderwijssector en de commissaris valt onder politie/justitie. Het zou kunnen dat de registrator zelf uit een andere sector komt (in dit voorbeeld blijft enkel arbeid over), maar dat doet niet ter zake. Als registrator moet je jezelf immers niet mee in beeld nemen. Bij intersectorale samenwerking wordt geen type ingevoerd.

Twee categorieën van doelgroepen zijn aanwezig. De jeugdhuisverantwoordelijken, politiecommissaris, schepen en mogelijk ook de vertegenwoordigers van het interscholenoverleg (als ze tot de directie behoren) behoren tot het bestuursniveau. Al de andere aanwezigen zitten in de hoedanigheid van intermediair of preventiewerker. De categorie 'preventiewerkers' wordt enkel geregistreerd als er uitsluitend professionele preventiewerkers op een activiteit aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, zoals in dit voorbeeld, worden de preventiewerkers herbenoemd als intermediairen.

Als soort activiteit geldt hier overleg. Gezien de behandelde agendapunten spreken de detailactiviteiten voor zich.

B4. Deelnemers aan de Gingerregistratie 2007

In totaal namen 59 preventieactoren deel aan de Gingerregistratie 2007. Zij werden ingedeeld in drie registratorgroepen: lokale, regionale en Vlaamse preventiewerkers. Door het poolen van lokale preventiewerkers in regionale structuren is de scheidingslijn soms moeilijk te trekken. Door federale veiligheidsfondsen of gemeentelijke middelen betaalde preventiewerkers kunnen organisatorisch behoren tot een Centrum Geestelijke Gezondheid. Zij werken dan veeleer vanuit de preventievisie van hun centrum en worden daarom bij de regionale preventiewerkers geplaatst.

Gezien de toenemende trend van pooling en het feit dat preventiewerkers die louter op lokaal vlak werken alsmaar minder in aantal worden, werd het onderling onderscheiden van registratorgroepen gefaseerd afgebouwd. Desondanks is het interessant om eens te kijken welke actoren uit welke groep deelnamen.

•Lokale preventiewerkers (12)

Bianca Boekxstaens (Heist-op-den-Berg), Filip Claeys (Preventiedienst Deinze), Tim Cools (Preventiedienst Geel), Isabel De Decker (Preventiedienst Boom), Annemie Coone (Preventiedienst Evergem, Lochristi, Zelzate, Assenede - ELZA), Inge Demeulenaere (Preventiedienst Mechelen), Frank Flamey (Preventiedienst Ieper), Jan Gabriels (Preventiedienst Lier), Ina Genbrugge (Preventiedienst Aalter, Knesselare en Maldegem), Ben Van Gilbergen (Preventiedienst Tienen), Like Van Damme (LOGO Brussel) en Maya Van Zelst (Drugpreventie Rhode Schelde).

•Regionale preventiewerkers (32)

Peter Aertsen (CGG Mechelen), Helga Berghman (CAT Gent), Karin Borkelmans (CAD Limburg), Christophe Cambre (VAGGA-Altox Antwerpen), Martine Couvreur (CGG Vlaams-Brabant Oost), Tineke De Breucker (CGG Delta), Maaike De Coninck (VAGGA-Altox Antwerpen), Gunter De Kinder (CGG Leuven), Francy De Smet (CGG Roeselare), Jan De Smet (VAGGA-Altox Antwerpen), David Fraters (CAD Limburg), Ellen Gibney (CAD Limburg), Rudy Goossens (CAT- infopunt Gent), Ingrid Hanot (CAD Limburg), Ilse Himpe (CGG Roeselare), Patrick Houben (CAD Limburg), Kelly Jacobs (CAD Limburg), Etienne Janssen (CAT Gent), Katrien Kellens (CAD Limburg), Isabel Lamote (CAT Gent), Ilse Lemahieu (CGG Delta), Gwen Maris (CGG Vlaams-Brabant Oost), Heidi Osselaer (VAGGA-Altox Antwerpen), Rudi Reyners (Provincie Vlaams-Brabant), An Schelpe (CAT Gent), Glen Serdons (CAD Limburg), Marc Tack (CAT Gent), Sibel Turköglü (CAD Limburg), Lieve Vanbaelen (VAGGA-Altox Antwerpen), Elke Van Bogaert (VAGGA-Altox Antwerpen), Marjet Vanderstraeten (CAD Limburg) en Nele Van Nevele (CGG Oostende).

•Vlaamse preventiewerkers (15)

Mieke Autrique (VAD), Inge Baeten (VAD), Ilse Bernaert (VAD), Joke Claessens (VAD), Mia De Bock (VAD), Else De Donder (VAD), Ilse De Maeseneire (VAD), Marijs Geirnaert (VAD), Hilde Kinable (VAD), Marie-Claire Lambrechts (VAD), Johan Rosiers (VAD), Jochen Schrooten (VAD), Els Vandenberghe (VAD), Johan Vandewalle (De Sleutel) en Tina Van Havere (VAD).

B5. Nieuwsbrieven in 2006

Brussel, 22 juni 2007

Ginger-nieuwsbrief juni 2007

Beste Gingerregistrators,

De zomer is weer in het land. Dat betekent voor de meeste onder ons er even tussenuit zijn, terug de batterijen opladen. Om zorgeloos de werkrol te kunnen lossen, nog dit advies:

Gerust **i**n **n**on-actief **g**aan? **E**erst **r**egistreren!

Tiens, als je de eerste letters van die slogan weerhoudt, krijg je het woord Ginger. Dat brengt ons "naadloos" bij de kern van de zaak: de eerste halfjaarlijkse deadline ligt op de loer. Dat betekent dat jullie de preventieactiviteiten van het eerste halfjaar 2007 moeten registreren en naar VAD exporteren. Om dat vlot te laten gebeuren nog even een paar aandachtspunten op een rijtje.

Publicatie Gingerrapport 2006 verschoven naar najaar

Net zoals in 2006 zal het jaarlijkse Gingerrapport in het najaar verschijnen. Jullie krijgen het gratis exemplaar vermoedelijk begin oktober in jullie postvakje. Dit betekent niet dat het Gingerrapport steeds in het najaar zal verschijnen. Als de herwerking van Ginger achter de rug is (zie verder), zal het rapport terug voor de zomervakantie verschijnen.

Export van Gingergegevens

Jullie Gingerdata zouden voor 16 juli 2007 naar VAD geëxporteerd moeten worden. Gelieve de data naar johan.rosiers@vad.be te sturen. Zoals de meeste onder jullie ondertussen al weten, is dat op zich niet zo veel werk. Gewoon een paar uurtjes in de agenda reserveren en die klus is weer geklaard. Wie met vragen zit of een verlenging van het gebruiksrecht nodig heeft, kan mij bellen op 02/423.03.58. Op momenten dat ik afwezig ben kunnen de medewerkers van het VAD-secretariaat (02/423.03.33) jullie helpen met het verlengen van het gebruikrecht.

Voornaamste aandachtspunten bij de registratie

Neem zeker de handleiding erbij als je gaat registreren. Elk jaar komen dezelfde eigenaardigheden in de registratie voor. De top-drie van aandachtspunten blijft:

kies niet te gauw voor 'andere' als detailsector! Dit geldt vooral voor de sectoren welzijn, gezondheid en vrijetijd/cultuur. Bekijk eerst of er geen passende benoemde detailsector is.

bij preventieactiviteiten in de sector arbeid moet je bij type naast de keuze tussen profit en social profit ook de organisatiegrootte aangeven.

in de overheidssector worden te vaak preventieactiviteiten met cliëntsystemen geregistreerd die daar niet thuishoren. Een vorming over alcohol en drugs voor overheidspersoneel hoort onder de sector arbeid, deelname aan een preventieraad onder intersectorale samenwerking.

Herwerking Ginger

In de periode 2007-2008 wordt Ginger herwerkt. De basis van het programma blijft behouden, maar er komen enkele aanpassingen en aanvullingen. Een aantal door de registrators gesignaleerde tekortkomingen worden weggewerkt. Voorts zal in het programma een module worden opgenomen om de kwaliteit van de toepassing van preventiemethodieken te meten. Het proces van aanpassing zal worden ondersteund door een werkgroep. Daarin zetelen ook enkele ervaren Gingerregistrators. Dat biedt twee voordelen: praktijkrelevante aanpassingen kunnen worden opgenomen en het aangepaste programma kan meteen proefdraaien. Het is de bedoeling dat het nieuwe Gingerprogramma in 2008 proefdraait. Voor de registratie van 2007 wordt alleszins nog met Ginger 9 gewerkt.

Ik hoop jullie Gingerdata gauw te mogen ontvangen. Voor de rest wens ik ieder van jullie een deugddoende zomer toe.

Vriendelijke groeten,

Johan Rosiers - Studie en Onderzoek

Brussel, 17 december 2007

Ginger-nieuwsbrief december 2007

Beste Gingerregistrators,

Het jaar loopt weer op zijn einde, dat betekent ook dat het in Ginger registreren van de preventieactiviteiten aan de orde is. Dat houdt in dat jullie de preventieactiviteiten van het tweede halfjaar 2007 moeten registreren en naar VAD exporteren. Diegenen die de data van het eerste halfjaar van 2007 nog niet hebben doorgegeven, moeten voor het hele jaar registreren. Om de registratie vlot te laten gebeuren nog even een paar aandachtspunten op een rijtje.

1. Export van Gingergegevens

Jullie Gingerdata zouden voor 16 januari 2008 naar VAD geëxporteerd moeten worden. Gelieve de data naar johan.rosiers@vad.be te sturen. Zoals de meeste onder jullie ondertussen al weten, is dat op zich niet zo veel werk. Gewoon een paar uurtjes in de agenda reserveren en die klus is weer geklaard. Wie met vragen zit of een verlenging van het gebruiksrecht nodig heeft, kan mij bellen op 02/423.03.58. Op momenten dat ik afwezig ben kunnen de medewerkers van het VAD-secretariaat (02/423.03.33) jullie helpen met het verlengen van het gebruiksrecht.

2. Voornaamste aandachtspunten bij de registratie

Neem zeker de handleiding erbij als je gaat registreren. Elk jaar komen dezelfde eigenaardigheden in de registratie voor. De top-drie van aandachtspunten blijft:

1.kies niet te gauw voor 'andere' als detailsector! Dit geldt vooral voor de sectoren welzijn, gezondheid en vrijetijd/cultuur. Bekijk eerst of er geen passende benoemde detailsector is.

2.bij preventieactiviteiten in de sector arbeid moet je bij type naast de keuze tussen profit en social profit ook de organisatiegrootte aangeven.

3.in de overheidssector worden te vaak preventieactiviteiten met cliëntsystemen geregistreerd die daar niet thuishoren. Een vorming over alcohol en drugs voor overheidspersoneel hoort onder de sector arbeid, deelname aan een preventieraad onder intersectorale samenwerking.

3. Herwerking Ginger

Momenteel wordt Ginger herwerkt. De basis van het programma blijft behouden, maar er komen enkele aanpassingen en aanvullingen. Ginger zal vanaf 2009 enkel nog in een internetapplicatie toegankelijk zijn. Je vult de data dus niet meer in op een lokale computer, maar via een VAD-url op onze server. Daardoor kunnen gebeurlijke technische probleempjes vermeden worden.

Het proces van de Gingerherwerking wordt ondersteund door werkgroepen, met daarin ook ervaren Gingerregistrators. Tegen midden 2008 zou de herwerkte Gingerversie een eerste keer moeten proefdraaien. Het programma zal eind 2008 algemeen verspreid worden. Dan worden in alle provincies vormingen gegeven over het nieuwe Gingerprogramma. We zorgen ervoor dat je de informatie hierover op tijd doorkrijgt.

Voor de registratie van 2007 en 2008 wordt nog met de huidige Ginger 9 gewerkt.

Ik hoop jullie Gingerdata zo gauw mogelijk te mogen ontvangen. Voor de rest wens ik ieder van jullie een feestelijk eindejaar/nieuwjaar toe.

Vriendelijke groeten,

Johan Rosiers
VAD - Studie en Onderzoek

GINGER

G7

V.U.: Frieda Matthys | Vanderlindenstraat 15 | 1030 Brussel | Depotnr.: D/2008/6030/07